KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS Sh.a.
KOSOVO ENERGY CORPORATION J.S.C.
ENERGETSKA KORPORACIJA KOSOVA D.D.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS sh.a.
KOSOVO ENERGY CORPORATION J.S.C
KOSOVSKA ENERGETSKA KORPORACIJA d.d.
28 -04- 2023
Nr. 2604
PRISHTINË-A

Bordi i i Drejtorëve i Korporatës Energjetike të Kosovës Sh.A.

Duke ushtruar detyrat dhe përgjegjësitë ligjore sipas Ligjit për ndërmarrjet publike (ligji 03/L-087), i ndryshuar dhe plotësuar me vone dhe ne mbështetje te dispozitave nga Rregulloret e ndërmarrjes, neni 4 i kreut III, qe rregullon te drejtat dhe përgjegjësitë e tij, Bordi i Drejtoreve në mbledhjen e mbajtur me dt. 27 Prill 2023, duke vepruar me kuorum dhe me votim njëzëri, ka vendosur si me poshtë:

VENDIM

PËR MIRATIMIN E RAPORTIT VJETOR 2022

Ne pajtim me obligimin ligjor sipas legjislacionit ne fuqi,

Konform Vendimit te tij dt 02.03.2022, (nr prot 1300) për miratimin e Raportit vjetor konform nenit 31.1 te Ligjit për ndërmarrjet publike,

Bordi miraton Raportin Vjetor 2022, versioni i përshtatur konform kërkesave te Ligjit nr. 06/l- 032 për kontabilitet, raportim financiar dhe auditim (Raporti), pas aprovimit edhe te pasqyrave financiare për 2022.

Bordi autorizon Sekretarin e Korporatës që versionin e miratuar të Raportit t'ia dërgojë Njësisë për Politika dhe Monitorim të Ndërmarrjeve Publike, në Ministrinë e Ekonomisë si dhe Drejtorin Ekzekutiv Financiar për dorëzimin e te njëjtave ne Këshillin e Kosovës për Raportim Financiar/Ministria e Financave, Transfereve dhe Punës.

Vendimi hyn ne fuqi menjëherë.

Shtojce: **Raporti Vjetor 2022, versioni sipas ligjit nr. 06/l- 032 për kontabilitet, raportim financiar dhe auditim**

I dërgohet:

1. *Divizionit Financiar*
2. *Sekretaria e Ndërmarrjes*
3. *NjPMNP/ME*
3. *Arkivi KEK*

Skender Haziri:

Kryesues i Bordit

Datë

27 Prill 2023

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS Sh.a.
KOSOVO ENERGY CORPORATION J.S.C.
ENERGETSKA KORPORACIJA KOSOVA D.D.

RAPORT VJETOR 2022

Korporata Energjetike e Kosovës ShA

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS Sh.a.
KOSOVO ENERGY CORPORATION J.S.C.
ENERGETSKA KORPORACIJA KOSOVA D.D.

Për:	Bordin e Drejtorëve KEK ShA
Përmes:	Perparim Kabashi, UD zv. Kryeshef Ekzekutiv KEK ShA Riza Dembogaj, Sekretar I korporatës KEK ShA
Dijeni:	Gramos Hashani, Zyrtar Kryesor i Finacave dhe Thesarit KEK ShA
Prej:	Gazmend Amaxhekaj, Zyrtar I Lartë I Rreziqeve
Tema:	Draft- Raporti Vjetor 2022
Data:	26 Prill 2023

Ky raport është përgatitur në bazë të kërkesave ligjore të ligjit 06/L-032 për Kontabilitet Raportim Financiar dhe Auditim dhe udhëzimit MF-NR. 07/2019 për Strukturën Përmbajtjen Dhe Dorëzimin E Raporteve Financiare Vjetore.

Përmbajtja

NË VEND TË HYRJES 4
RAPORTI I BORDIT TË DREJTORËVE 5
Aktivitetet dhe Performanca e Ndërmarrjes 5
Informacion lidhur me Kapitalin dhe Dividendën 6
Të dhënat për Drejtorët Jo-Ekzekutiv 7
RAPORTI I DREJTORIT MENAXHUES 8
Ngjarjet Kryesore të vitit 2022 8
Marrëdhëniet me publik dhe komunitete 10
Burimet Njerëzore 12
Departamenti i Mjedisit 12
Siguria Fizike 13
Performanca Operative dhe Indikatorët kyç të Performancës 14
Divizioni i Prodhimit të Qymyrit 14
Divizionet e Prodhimit të Energjisë Elektrike 15
PERFORMANCA FINANCIARE 17
Pasqyra e të ardhurave 19
Pasqyra e shpenzimeve 21
Gjendja e Kompanisë 24
Progresi i Projekteve Kapitale 26
Shpenzimet kapitale dhe projektet 26
Divizioni i Mihjeve 27
Divizionet e prodhimit të energjisë elektrike TCA dhe TCB 27
Divizioni i Shërbimeve të Korporatës 28
PLANI I BIZNESIT DHE PERSPEKTIVA PËR VITIN E ARDHSHËM 28
Ambienti 32
Plani i Divizionit të Mihjeve 34
Plani i Divizioneve TCA dhe TCB për gjenerimin e energjisë 34
MENAXHIMI I RREZIQEVE TË KORPORATËS 35
Identifikimi i rreziqeve 36
Rreziku i çmimeve 40
Aftësia negociuese 41
Rreziku i kreditimit 42
Rreziqet e likuiditetit 43
Rreziqet operative 44
Rreziku i mos-realizim të buxhetit 44
Rreziqet e përputhshmërisë 46
Masat për menaxhimin e rreziqeve 47
RAPORTIMET SHTESË PËR AKSIONARIN 49
Qeverisja korporative 49
Kultura e menaxhimit të rrezikut 50
Përkrahja për komunitetin 50
Funksionimi i kontrolleve të brendshme 50
Menaxhimi financiar dhe kontrolli 51
Zyrtari i për shmangien e konfliktit të interesit 52
Zyra e Auditimit të Brendshëm 52
Zyra Ekzekutive për Përputhshmëri Institucionale dhe Organizative (ZEPIO) 53
Përmbledhja e të gjitha procedurave gjyqësore 53
Transaksionet e Konsiderueshme 54
Raportet me KPMM dhe Institucionet tjera 55
SFIDAT DHE MUNDËSITË PËR TË ARDHMEN 56
STRUKTURA ORGANIZATIVE KEK SH. A 58
PASQYRAT FINANCIARE 59

Në vend të hyrjes

Ende pa u rimëkëmbur nga efektet e pandemisë Covid-19, Bota u përball me krizën energjetike, e cila pashmangshëm reflekton në ekonominë e vendit në përgjithësi dhe në sektorin energjetik të Kosovës dhe në operimet e KEK si prodhuesi kryesor i energjisë elektrike. Efektet kryesore të krizës lidhen me nivelin e çmimeve, duke shkaktuar probleme në zingjirin e furnizimeve (kryesisht për kontrata afatgjata), zhvendosjen në kohë të projekteve të rivitalizimit të TCB dhe donacionit të BE, remonteve kapitale të blloqeve gjeneruese të TCA, si dhe probleme të tjera në realizimin e projekteve kapitale, përgjatë vitit 2022 dhe me efekt afatgjatë për vitet në vijim.

Përkundër këtyre vështirësive, KEK ka realizuar një performancë optimale duke ju përafruar planit të prodhimit të energjisë me një variancë -2%, si dhe prodhimin e thëngjillit me -5.2% ose 8.3 milion ton. Gjatë vitit 2022, KEK ka prodhuar 5.73 milion MWh energji elektrike, që është për rreth 1%, më pak se saia e prodhuar në vitin paraprak (2021: 5.77 milion MWh)

Përkundër sfidave nga krizat e njëpasnjëshme dhe nivelit pothuaj të njëjtë të prodhimit, gjatë vitit 2022 KEK ka realizuar rekord rritje në të hyrat nga energjia elektrike me € 66.9 milion, ose me 31% më shumë se vitin paraprak (2022: €283.5 milion; 2021: €216.6 milion). Kjo rritje ishte si refleksion kryesor i efekteve të krizës në çmimet e energjisë, kryesisht të lidhura me eksportin e energjisë.

Rezultati i mirë financiar, bën që korporata të gëzojë likuiditet të lartë dhe të mos rrezikoj me problemet e shlyerjes së detyrimeve të veta afatshkurtër. Megjithatë dy nga sfidat kryesore me të cilat duhet të fokusohet KEK, lidhen me nivelin e realizimit të investimeve kapitale, e cila paraqet një rrezik të cilin duhet menaxhuar me kujdes në vitin 2023, në mënyrë që të realizoj qëllimin e vet për stabilitet në prodhimin e energjisë. Poashtu, KEK vazhdon të ketë probleme në numrin e stafit si dhe në moshën e shtyer të tij. Korporata ka filluar vitin 2022 me 3628 punëtorë, ndërsa në fund te vitit 2022 ka 3436 punëtorë.

Z. Gramos Hashani	**Z. Përparim Kabashi**	**z. Skender Haziri**
Zyrtar Kryesor i Financave dhe Thesarit	UD Zëvendës Kryeshef Ekzekutiv	Kryesues i bordit të Drejtoreve

Raporti I Bordit të Drejtorëve

Aktivitetet dhe Performanca e Ndërmarrjes

Në kuadër të detyrave të aktiviteteve të rregullta BiD ka monitoruar dhe udhëheqjen e aktiviteteve të përgjithshme në nivel strategjik, kryesisht me përcjelljen dhe mbikëqyrjen e realizimit të planeve operative dhe kapitale të ndërmarrje. Si dhe ato detyra dhe përgjegjësi të cilat sipas rregulloreve të korporatës janë mbajtur në nivel vendimmarrës nga bordi. Ndër të tjera vendosja dhe kontrolli i rregullave të brendshme për mirëfunksionimin e ndërmarrjes, sigurimi i burimeve të mjaftueshme për të ofruar shërbimet në mënyrë të rregullt, etike, ekonomike dhe efikase. Të siguroj besueshmërinë dhe integritetin e të dhënave, duke zbatuar ligjet e aplikueshme dhe duke ruajtur dhe rritur vlerën e aksionarit në kompani.

Në kuadër të aktiviteteve të tjera që lidhen me performancën e ndërmarrjes dhe detyrave të BtD lidhur me përcaktimin e strukturës adekuate të organizatës, gjatë vitit 2022 janë zhvilluar takime të BpD me konsulentin për rishikimit funksional të skemës organizative e cila ndër të tjera ka për qëllim rritjen e efikasitetit dhe efektivitetit të kompanisë. Në kuadër të detyrave të veta që lidhen me zgjedhjen e zyrtarëve të lartë të kompanisë BpD ka kryer procedurat e përzgjedhjes së zyrtarëve të lartë të korporatës, Sekretarit dhe Drejtorin e Auditimit të Brendshëm.

Në kuadër të politikave të qeverisjes së mirë dhe kontrollit financiar, BiD ka shqyrtuar në vazhdimësi performancën financiare dhe operative të korporatës gjatë takimeve të veta si dhe në Komitetet e auditimit. Pikat kryesore të këtyre aktiviteteve ishin aprovimi i PF dhe Raportit të Auditorit të Pavarur për 2021 me opinion të pakualifikuar. Edhe raportet tremujore dhe vjetore janë përgatitur dhe dorëzuar gjatë vitit, sipas kërkesës se ligjit për ndërmarrjet publike. Po ashtu është aprovuar rishikimin e buxhetit vjetor 2022 si dhe janë provuar Buxhetin Vjetor 2023-2025, duke u kujdesur për monitorimin e menaxhmentit në zbatimin e aktiviteteve buxhetore që lidhen me realizimin e objektivave të korporatës.

Performanca financiare gjatë vitit 2022 ka shënuar ngritje në krahasim me vitin paraprak. Kompania gjatë këtij viti ka rezultuar me rritje të ndjeshme të fitimit.

Bordi i drejtoreve ka qenë i përfshirë në takime me nivele të ndryshme të Qeverise së Kosovës, si dhe me institucione ndërkombëtare, lidhur me tema të ndryshme strategjike për korporatën.

Informacion lidhur me Kapitalin dhe Dividendën

Në vitin 2022, si rrjedhojë e mbajtjes së prodhimit të lartë dhe rritjes së çmimeve (kryesisht pjesa e eksportit), KEK ka tejkaluar pritshmërinë në performancën financiare, si elementi kryesor që ka ndikuar në rritjen e kapitalit të aksionarit. Kapitali i aksionarit, në kuadër të rritjes së vlerës për investimet e realizuara dhe nga operimet e saj, është rritur për shumën e fitimeve të mbajtura të vitit € 105.1 milion. Kapitali i kompanisë është rritur në € 312.7 milion në 2022, duke reflektuar strukturën kapital/detyrime në 54% kapital me 46% detyrime në 2022.

Korrigjimi i gabimit të periudhës paraprake

Kompania ka identifikuar gabimin në prezantimin e zërave ne ekuitetin e Kompanisë dhe i ka korrigjuar ato në mënyrë retrospektive duke rivendosur periudhën e saj më të hershme të paraqitur. Më poshtë jepet detaji i korrigjimit të gabimit për bilancet dhe transaksionet e prekura:

(Ekstrakti, në Euro '000) Pasqyra e pozicionit financiar	31 Dhjetor 2020	Rritja (Ulja)	1 Janar 2021 (ri deklaruar)
Rezerva	568,784	(371,317)	197,467
Humbjet e akumuluara	(391,403)	371,317	(20,086)

Përmirësimi i gabimeve ne klasifikimin e transaksioneve qe ju takojnë zërave te rezervave dhe Humbjeve te akumuluara ndërlidhet me transaksionet fillestare te regjistruara ne librat e Kompanisë ne vitin 1999 dhe korrigjimet e më pastajme te tyre duke përfshirë dëmtimin e aseteve, provizionimin e stoqeve transferimin e tyre tek KOSTT etj.

Edhe gjatë këtij viti, KEK nuk ka pranuar kredi ose financime të jashtme shtesë për investime. Ndërsa, është vazhduar me shlyerjen me kohë të detyrimeve të borxhit afatgjatë, të pranuar në vitet 2008-2012. KEK ka marrëveshje me Ministrinë e Financave dhe ri programimit të saj në vitin 2015, të cilës i përmbahet. Gjatë vitit 2022 është shlyer pjesa afatshkurtër e huamarrjes në vlerë prej €11.4 milion dhe interesi i kalkuluar prej € 0.64 milion.

(në €' 000)	2022	2021
Pjesa afatgjatë		
Kredia e MF që bart interes	115,380	126,767
	115,380	**126,767**
Pjesa afatshkurtër		
Kredia Interes bartëse nga MF –Pjesa afatshkurtër	11,387	11,387
Interesi Akrual (jo i vonuar)	639	628
	12,026	**12,015**
Total huazimet	**127,406**	**138,782**

Përkundër konsolidimit të pozitës financiare, edhe këtë vit korporata nuk ka planifikuar të ndaj dividendë për aksionarin, për shkak të planeve për zgjerim dhe për rritjen e stabilitetit të prodhimit të energjisë elektrike të cilat e bëjnë të nevojshëm ri investimin e fitimeve të mbajtura të korporatës.

Gjatë kësaj periudhe ndërmarrja ka pas dalje të parasë për investimeve kapitale në vlerën prej € 10.1 milionë (sipas PF 2022). Ndër këto investime, të rëndësishme janë ato në përmirësimin e ndikimit mjedisor nga termocentralet, investimet në TC Kosova A, në Divizionin e Mihjeve si dhe në TC Kosova B . Megjithëse, gjatë vitit 2022 bordi dhe menaxhmentit ka vendosur në prioritet krahas rritjes së investimeve në stabilitet të prodhimit, investimet në përmirësimin e kushteve të punës për punëtorë dhe investimet në ambient, kriza energjetike dhe efektet e krizës së pandemisë kanë ndikuar që ato të mos realizohen sipas planit.

Të dhënat për Drejtorët Jo-Ekzekutiv

Ne pajtim me nenin 15 të Ligjit 03/L-87per ndërmarrjet publike aksionari, në këtë rast Qeveria e Kosovës emëron dhe shkarkon anëtarët e bordeve të ndërmarrjeve publike qendrore. Mbi këtë baze, konform nenin 15 ose 16 të Ligjit për NP, me vendimin me nr.02/52 të dt. 02.02.2022, pas përfundimit të procedurave të rregullta, Aksionari ka përzgjedhur Bordin e përhershëm të KEK ShA me mandat tre vjeçar. Përbërja e Bordit është si vijon:

1. Z. Skender Haziri, kryesues;
2. Znj. Merita Kasapolli, anëtare;
3. Z. Bezad Halilaj, anëtar;
4. Znj. Valbona Raifi - Deshishku, anëtare,
5. Z. Mustafa Pllana, anëtar;
6. Z. Valdrin Krasniqi, anëtar.

Si dhe kryeshefi ekzekutiv sipas detyrës zyrtare.

Gjatë vitit 2022, z. Bezad Halilaj është larguar nga Bordi për shkaqe objektive (avancim në karrierë), me këtë një vend në BtD është vakant. Komisioni i auditimit, në kuadër të BtD, është në këtë përbërje:

7. Znj. Valbona Raifi - Deshishku, kryesuese
8. Valdrin Krasniqi – anëtar dhe
9. Merita Kasapolli –anëtare

Gjatë vitit 2022, janë mbajtur 13 takime të Bordit, dhe 8 takime të Komisionit të Auditimit. Ndërsa mbledhja e përgjithshme vjetore e aksionarit është mbajtur me dt. 04.11.2022. Në kuadër të Bordit të Drejtorëve nuk kanë vepruar komitete të përkohshme.

Kompensimi i anëtarëve jo-ekzekutiv është realizuar konform ligjit për NP, neni 20, dhe vendimit të Aksionarit nr. 07/81, dt 23.03.2016. Gjatë këtij viti janë paguar kompensime për stimulimin e efektshmërisë në përputhje me paragrafin 4 të nenit 20 te Ligjit për NP.

RAPORTI I DREJTORIT MENAXHUES

Ngjarjet Kryesore të vitit 2022

Qëllimi i korporatës është ofrimi i energjisë elektrike, të bazuar në kosto dhe sa më miqësore ndaj mjedisit, dhe e prodhuar nën procedura transparente dhe sjellje profesionale dhe etike. KEK–u ka një mision specifik që të ofrojë shërbime të sigurta, të besueshme dhe me çmime të arsyeshme të energjisë elektrike, por gjithashtu edhe të jetë e përgjegjshme ndaj ambientit dhe financiarisht e qëndrueshme. Gjatë vitit 2022 , Korporata Energjetike e Kosovës ka realizuar në nivel të kënaqshëm objektivat e saj të aprovuara nga Bordi i Drejtorëve dhe në linjë me qëllimin. Realizimi prej 96% i planit të prodhimit te energjisë elektrike sipas Bilancin Vjetor të Energjisë Elektrike (BVEE), ka bërë të mundur tejkalimin e të hyrave të përgjithshme në nivele rekorde me tejkalim prej 36% më shumë se viti paraprak. Përkundër se prodhimi i realizuar i energjisë ishe për 2 % më ulët se viti paraprak.

Gjatë inspektimeve në muajin mars 2022 në njësitë B1 dhe B2 janë identifikuar punët shtesë-delatimet e kaldave të njësive B1 dhe B2 të TC Kosova B. Me qëllim të realizimit të punëve shtesë janë mbajtur takime me përfaqësuesit e Zyrës së Bashkimit Evropian, me Ministren e Ministrisë së Ekonomisë dhe Ministrin e Ministrisë së Financave për të siguruar investimet për punët shtesë. Pas takimeve dhe konsultimeve nëpërmes shkresave KEK-u ka kontraktuar kompani për realizimin e projektit, i cili pritet të finalizohet gjatë vitit 2023.

Projekti i elektrofiltrave dhe pajisjeve për zvogëlimin e NOX-it, për shkak të gjendjes me COVID 19 dhe realizimit të punëve shtesë – delatimet, është zhvendosur të realizohen në vitin 2024 në njësinë B2, ndërsa në vitin 2025 në njësinë B1.

Në Dhjetor 2022 është kontraktuar kompania për është realizuar remonti kapital i njësisë A5. Realizimi i remonti pritet të përfundoj në pjesën e parë të vitit 2023 dhe ka ndikim në operimin më stabil dhe më të sigurte të njësisë gjeneruese.

Gjatë viti 2022, ka vazhduar procesi shpronësimeve të tokave që i hapin rrugë eksploatimit të qymyrit për furnizim të Termocentraleve. Janë marrë masa në funksionimin e mirë të kontrolleve të brendshme ku janë lëshuar një sërë Urdhëresa Ekzekutive me qëllim rregullimin e aktiviteteve të brendshme të funksionimit të korporatës ose edhe për respektimin e kërkesave ligjore ose vendime të institucioneve të ndryshme.

Gjatë vitit 2022 janë realizuar një sërë marrëveshjesh bilaterale me institucione vendore dhe ndërkombëtare për avancimin e mëtejmë të qëllimeve dhe objektivave të KEK. Disa nga aktivitetet:

- Amendamenti i marrëveshjes për furnizim me shumicë për çmimet e energjisë elektrike për KEDS dhe KESCO për periudhën 01 Prill 2022 deri 31 Mars 2023;
- Amendementimi i marrëveshjes për çmimet e furnizimit me shumicë për mbulimin e humbjeve KOSTT
- Aneks marrëveshja për çmime për furnizimin me energji termike të TERMOKOS .
- Marrëveshja për Monitorim dhe Kontroll në mes të KEK dhe Ministrisë së Ekonomisë është realizuar gjatë 2022;
- Marrëveshja për shitblerjen e importit të energjisë elektrike mes KEK dhe KESCO në lidhje me marrëveshjen e Ministrisë së Ekonomisë për subvencionet; etj.

Viti 2022 ishte vit sfidues për sa i përket realizimit të objektivave të parapara në planin e biznesit si dhe përmirësimit të parametrave kyç të korporatës. Për shkak të krizës energjetike vështirësitë ishin në realizimin e investimeve kapitale. Megjithatë, KEK vazhdon të jetë një korporatë financiarisht e vet-qëndrueshme, kompani me likuiditet të lartë financiar dhe ka vazhduar të investojë në projekte kapitale me mjete vetanake, në kapacitetet e saja prodhuese dhe gjeneruese të energjisë elektrike, si dhe investime kapitale në përmirësimin e ambientit për të cilat synohet të rritet fokusi në vitet në vijim. Janë realizuar aktivitete të prokurimit dhe një sërë prej tyre janë në proces ekzekutimit të punëve, për të bërë të mundur arritjen e objektivave .

Në total, gjatë vitit 2022, janë prodhuar 5.7 GWh energji elektrike dhe është eksportuar energji elektrike në shume prej € 117.4 milion.

Sfidë rëndësishme për KEK mbetet riaftësimi ose zëvendësimi i aseteve kryesore të gjenerimit të energjisë në TCA. Investimet në miniera për të rritur kapacitetet e prodhimit dhe për të rritur sigurinë e operimeve si dhe ri vitalizmit të planifikuara tashmë në TCB. Të gjitha këto kanë një ritëm të ngadaltë të realizimit në masë të madhe për shkak të faktorëve të ndryshëm jashtë KEK. Megjithatë përparësi e KEK është se nevojat për investime dhe orientimin strategjik e ka të definuar me raporte të pavarura për DPQ dhe TCB, çka krijon avantazh dhe kursim në kohë.

Marrëdhëniet me publik dhe komunitete

Përveç aktiviteteve të veta të rregullta, KEK gjatë vitit 2022, ka pasur edhe një komunikim intensiv me publikun dhe institucionet vendore e ndërkombëtare.

- Lidhur me këtë, janë mbajtur kontaktet e vazhdueshme me të gjitha mediat, janë dërguar të gjitha përgjigjet në pyetjet e parashtruara si dhe ishin lëshuar rregullisht njoftime për publik për aktivitetet kryesore të korporatës. Gjatë vitit 2022, kanë qenë rreth 1000 përgjigje me shkrim/tel. në pyetje, prononcime mediatike si dhe paraqitje publike.
- Gjatë vitit të kaluar, fokus të lartë mediatik vazhdoi të kishte kriza energjetike globale pasojat e se cilës ishin reflektuar edhe ne vendin tone. Përkundër shume sfidave, u qartësua dhe u transmetua fakti se KEK kishte realizuar prodhimin në përputhje me planin dhe obligimet kontraktuale qe ka, ndërsa mungesat në furnizim të konsumatorëve kishin të bënin me subjekte tjera jashtë kompetencave të KEK-ut.
- Përtej kësaj është sqaruar edhe fakti se përtej obligimeve të prodhimit, me qellim të tejkalimit të krizës energjetike, KEK kishte marr përgjegjësi shtese duke depozituar një sasi të madhe nga tepricat e natës në KESH sasi kjo që iu kthye KEK-ut në kohën kur vendi ynë kishte nevojë, pra me këtë u krijua stabilitet energjetik dhe tejkalim i situatës se krizës edhe gjatë muajve të ftohet të sezonit dimëror kur konsumi në vend shënojë rritje.
- Sfidë tjetër ka qenë edhe transmetimi te opinioni rreth përkushtimit të KEK-ut për të përfunduar remontet e rregullta vjetore në katër njësitë prodhuese para sezonit dimërorë me qëllim të ngritjes së sigurisë së operimeve. Më janë bërë përpjekje të vazhdueshme edhe në sqarimet lidhur me vonesën në remontin kapital të njësisë A-5, e cila kishte ndodhur si pasojë e dështimit të tenderit (në mungesë të interesimit të OE) por që tani kjo çështje është zgjidhur dhe punimet në këtë njësi kanë filluar dhe pritet të përfundojnë në afatin e paraparë me kontratë.
- Një temë tjetër mediatike gjatë vitit 2022 ka qenë edhe energjia e ri-përtëritshme, projekti i KEK me KFW dhe EIB për ndërtimin e parkut solar 100 MW/h në ish deponin e hirit të Termocentralit Kosova-

A, Pastaj, projekti i BB për ndërtimin e parkut KEK 1 në një hapësirë prej 100 hektar si dhe Brezi i gjelbër në trasenë nga ambulante deri në hyrje të Obiliqit.

- Gjate kësaj periudhe, kane vazhduar brengat e shprehura publikisht nga komunat, te përcjella edhe nga mediat, ne lidhje me ankesat e qytetarëve rreth përkeqësimit të gjendjes mjedisore si pasojë e operimeve tona ditore të KEK-ut. Në këtë drejtim fal koordinimit te veprimeve me divizionet prodhuese rreth çfarëdo problematike të mundshme (si startimi/ndalja e bllokut, puna elektro-filtrit nga ndonjëri TC, apo ndonjë problematike në DPQ) që mund të ndikoi tek palët e interesit, kemi arritur te evitojmë me kohë keq interpretimet e mundshme eventuale.
- Ne fokus mediatik ka qenë edhe ballafaqimi i KEK-ut me dy komisionet parlamentare për energji 2020 – 2022 si dhe 2006 – 2022, me ç 'rast të gjitha kërkesat e dy komisioneve janë trajtuar në kohë optimale dhe i janë dorëzuar të gjitha dokumentet e kërkuara komisioneve në fjalë, (PIT: janë dorëzuar mbi 8 GB dokumente zyrtare te cilat kane përfshirë: importin, eksportin, punësimet, pronat, aktivitetet e prokurimit etj.)
- Gjatë vitit 2022 janë aranzhuar edhe shumë vizita të institucioneve vendore, të krerëve të shtetit, vizita studentore si dhe vizita të rregullta të KFOR-it me theks të veçantë atij Britanik, Gjerman dhe Zviceran. Në këtë drejtim, në bashkërendim me ambasadat e huaja me mision në Kosovë kemi aranzhuar edhe vizita të dhjetëra kompanive ndërkombëtare të interesuara në aktivitetet dhe operimet e KEK-ut. Tutje, së bashku me menaxhmentin e lartë kemi marre pjesë në forumin ekonomik Kosovaro – Polak, Samitin Ekonomik të Ballkanit Perëndimor, Konferencën për energji të ripërtëritshme, me theks te veçantë në projektet e Solarëve dhe forumin ekonomik Kosovaro – Kroat etj.
- KEK Bazuar në ligjin për qasje ne dokumentet publike ka trajtuar të gjitha kërkesat e kësaj natyre (19 sosh) dhe është përgjigjur pozitivisht duke iu ofruar qasje në dokumentet publike (përveç një kërkese të cilës i është dhënë qasje e kufizuar) si dhe ka marrë pjesë në të gjitha seancat e thirrura nga Agjencioni për Informim dhe Privatësi.
- Gjatë vitit 2022 janë trajtuar edhe temat që ndërlidhen me projektet afatgjata si: Modernizimi i Turbinave në TC-B, Projektet për dilatime në TC-B, Projektet e financuara nga BE si, Elektro-filtrat, DeNOx-i dhe Projekti për pastrimin e ujërave të ndotura në TC Kosova B.

Burimet Njerëzore

Korporata ka filluar vitin 2022 me 3628 punëtorë, ndërsa në fund te vitit 2022 ka 3436 punëtorë (apo 192 punëtorë më pakë). Gjate vitit 2022, 15 punëtorë te KEK-ut kane vdekur para moshës se pensionimit, por asnjë nga shkaktaret e lidhur me aksidente ne pune.

Duke pasur parasysh misionin e sigurimit e vazhdimësisë se operimit me njësite qenësore dhe sigurimin e prodhimit si sfide kryesore paraqitet rifreskimi stafit me përgatitje te mesme dhe superiore teknike . Prandaj jemi duke shqyrtuar mundësitë ligjore dhe hapat qe duhet ndërmarrë për vazhdimin dhe menaxhimin efikas dhe te drejt te shpalljes se pezulluar (te kthyer ne piken zero) për punësimin e 150 punëtorëve.

Gjithashtu, është përgatitur sistemi, procedura, infrastruktura për angazhimin e rreth 50 praktikantëve si dhe ajo për dhënie te bursave për profesionet teknike. Si rrjedhim, shpallja për angazhimin e këtyre praktikanteve dhe përzgjedhjen e bursistëve mund te filloi posa te aprovohet nga KE.

Procesi vlerësimit te performancës për te gjithë stafin e KEK-ut tash me është jetësuar. Ka përfunduar procesi vlerësimit te performances për 6 mujorin e pare te vitit 2022, ne lidhje me rezultatet e se cilit një raport përmbledhës tash me është dërguar Bordit te Drejtorëve. Me 23.01.2023 do te iniciohet procesi vlerësimit te performancës për vitin 2022 rezultatet e se cilit i presim deri me 31 mars 2023

Për sa i përket Qendrës se Trajnimeve, gjate vitit 2022, ne lëmit e sigurisë ne pune, teknologjisë elektrike, teknologjisë mekanike dhe atë te saldimit kemi pasur gjithsej 145 kandidatë te trajnuar (prej te cilëve 48 jashtë KEK-ut) te cilët kane realizuar 1105 dite trajnimi.

Gjatë vitit 2022, janë shqiptuar gjithsej 7 vërejtje dhe vërejtje me goje, kemi pasur 7 raste te largimit te përkohshëm (si mase te përkohshme), 9 raste te suspendimit (si masa disiplinore) dhe 5 raste te shkëputjes se kontratës se punës si pasoje e shkeljeve te detyrave te punës.

Departamenti i Mjedisit

Gjate kësaj periudhe, ishin përgatitur dhe dërguar rregullisht ne MMPHI dhe Komune te Obiliqit raportet periodike mujore, ku janë përfshirë të dhënat bazë që rezultojnë nga monitorimi i mjedisit, si dhe janë paraqitur çështjet që kanë të bëjnë me mjedisin në KEK. Me këtë rast, aty janë paraqitur shënimet monitoruese integrale te tere sistemit, duke filluar nga lënda e parë, prodhimi dhe shfrytëzimi i qymyrit, prodhimi i energjisë elektrike dhe efektet në mjedis

Pas një periudhe te kaluar TM4 me dinamike te zvogëluar për shkak te kushteve te motit, kane vazhduar aktivitetet ne terren rreth inspektimeve te rregullta që kanë të bëjnë me çështje mjedisore ne njësi prodhuese brenda KEK-ut.

Grupi matjeve nga KEK (se bashku me IHMK dhe JICA), kane vazhduar matjet e emisioneve dhe gazrave nga oxhaqet e TC-ve me pajisjet e pranuara si donacion nga JICA. me , kemi pranuar si donacion nga JIC pajisjet për matjen e emisioneve te pluhurit dhe gazrave nga oxhaqet e Termocentraleve.

Duke marr parasysh faktin se ne shtator 2023 skadon licenca punës e TCA, sfide e veçante gjate vitit 2023 do te jete Leja Integruar Mjedisore për TCA.

Rezultatet e monitorimit te emisioneve (shkarkimeve) te pluhurit dhe gazrave nga Termocentralet, për 2022 janë te paraqitura me poshtë:

	Pluhur			SO_2			NOx			CO_2		
TC	(t/vit)	(mg/Nm³)*	(kg/MWh)	(t/vit)	(mg/Nm³)*	(kg/MWh)	(t/vit)	(kg/MWh)	(mg/Nm³) *	(t/vit)	(kg/MWh)	(g/Nm³)
A3	258.44	57.3	0.31	2087.4	462.8	2.51	2576.98	3.10	571.36	1179699	1419	262
A4	315.24	59.1	0.32	2651.4	497.1	2.70	3047.60	3.10	571.36	1395136	1419	262
A5	133.3	53.8	0.28	1153	465.4	2.40	1489.56	3.10	601.27	650773	1354	263
B1	2577.0	348.8	1.20	4299	463.3	2.00	5347.04	2.49	576.26	2428639	1405	262
B2	2169.8	355.2	1.14	3358	437.7	1.76	4347.05	2.28	566.54	2005569	1131	261

* Vlerat e lejuara: Pluhur <50; SO2 <400; NOX< 500

Siguria Fizike

Objektet e KEK dhe hapësirat e jashtme, tashmë sigurohen nga kompani private të licencuara sipas kërkesave ligjore për sigurimin fizik të objekteve dhe hapësirave. Gjatë vitit 2022 është vazhduar kontrata për sigurinë fizike të objekteve. KEK ka një shtrirje të gjerë në hapësirat dhe objektet që sigurohen, ato sillen në rreth 4,500 hektar. Këtu përfshihen mihja sipërfaqësore, me të gjitha objektet dhe infrastrukturën tjetër (shiritat transportues, mekanizimi ndihmës, sistemi shiritave, rrejti elektrik dhe ekskavatorët), Termocentralet Kosova A dhe Kosova B, si dhe hapësira të mëdha të objekteve që nuk janë tashmë në funksion. Edhe gjatë 2022 ka pas raste kur ka qenë e nevojshme bashkëpunim edhe me organet e rendit për trajtimin e rasteve të sigurisë sipas kërkesave.

Performanca Operative dhe Indikatorët kyç të Performancës

KEK operon me pajisje të vjetra në të tri divizionet kryesore të prodhimit. Kjo e rrit pasigurinë e operimeve gjatë vitit dhe e bën të domosdoshme investimet kapitale për mirëmbajtjen e nivelit të planifikuar të prodhimit. Megjithëse kishte vështirësi në realizimin e investimeve kapitale, sipas buxhetit të planifikuar, KEK ka arritur një nivel të lartë të prodhimit krahasuar me vitin paraprak. Kjo shihet nga tabela e mëposhtme, ku prodhimi i thëngjillit në vitin 2022 ishte 8.3 milion ton, ose për 2.2% më i vogël se viti 2021. Ndërsa prodhimi i energjisë elektrike, në 2022 ishte 5.7 milion MWh. Në raport me vitin 2022 ishte më i ulët për 1.6%. KEK e mat dhe e raporton performancën e vet vjetore përmes Indikatorëve Kyç të Performancës, të cilët raportohen nga divizionet e korporatës në Bordin e Drejtorëve për aprovim. IKP raportohen për: financat, zyra ligjore, burimet njerëzore dhe shërbimet e korporatës, ofrojnë informata në bazë periodike, që i shërbejnë Menaxhmentit dhe Bordit lidhur me marrjen e vendimeve të tanishme dhe vendime strategjike për të ardhmen e Korporatës.

Prodhimi KEK ShA	Energjia në MWh		Variacioni në %	Thëngjilli në ton		Variacioni në %
	2022	2021		2022	2021	
Realizimi	5,677,896	5,769,929	-1.6%	8,344,548	8,535,437	-2.2%

Divizioni i Prodhimit të Qymyrit

Roli i Divizionit të prodhimit të qymyrit është furnizimi i vazhdueshëm i termocentraleve me qymyr në sasi dhe cilësi në bazë të kapaciteteve të pajisjeve ekzistuese, duke synuar kosto sa më të ulët të operimit dhe në ngritje të produktivitetit të prodhimit, në respektimin e bazës ligjore dhe rregulloreve në fuqi për sigurinë e minierës, personelit dhe pajisjeve të DPQ-it.

Divizioni i Prodhimit te Qymyrit ka pasur një performancë optimale gjatë vitit 2022, duke shënuar një realizim të planit në masë 94.8% gjatë vitit 2022. Ndërsa prodhimi i Djerrinës ka pësuar ngecje për rreth 39%, në raport me planin.

Indikatori Kyç i Performancës		2022		Variacioni i Realizimit	2021		Variacioni i Realizimit
	Njësia	Plani	Realizimi		Plani	Realizimi	
Sibovci Jug-Perëndimor							
Prodhimi i Qymyrit	ton	8,782,000	8,344,548	-5.2%	8,500,000	8,535,437	0.4%
Prodhimi i Djerrinës	m^3	13,500,000	9,692,074	-39%	12,000,000	8,621,179	-28.2%

Këto rezultate, të DPQ tashmë janë trend ku sillen kryesisht rreth niveleve të përmbushjes së nevojave të TC-ve të KEK si qëllimi kryesor i operimit të tyre. Pritjet që trendi të ndryshoj për rritje pozitive janë gjatë vitit 2023, kur KEK ka plane për shitjen e qymyrit për treg të jashtëm me projeksione deri mbi 1 milion ton..

Përkundër rezultateve të mira, DPQ është ballafaquar me probleme dhe pengesa në lidhje me zhvendosjen dhe ri sistemimit të pajisjeve në SJP (shpronësimi i tokave), mungesave te personelit, si dhe ngecjeve ne realizimin e planeve investive.

Tabela 1 - Plani dhe Realizimi Divizioni i Mihjeve 2018-2022

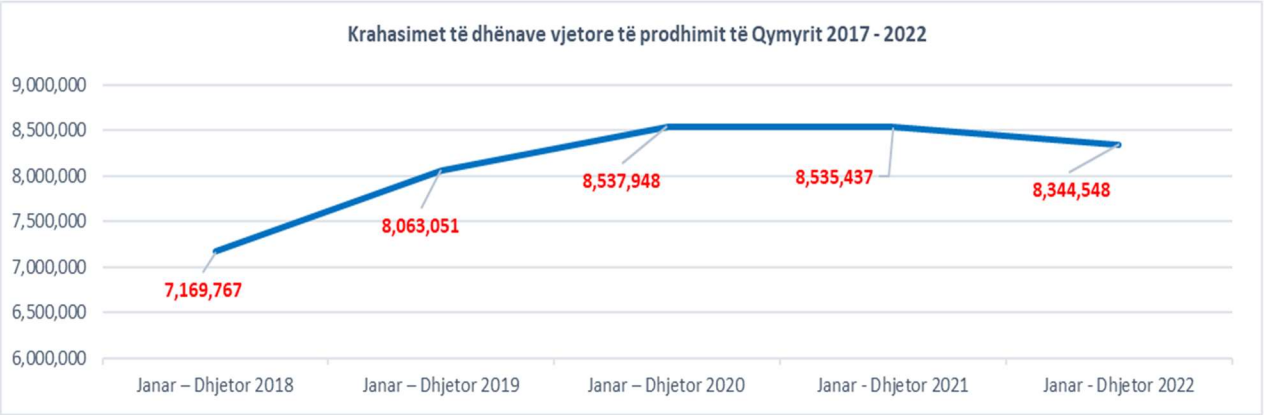

Divizionet e Prodhimit të Energjisë Elektrike

Prodhimi i energjisë elektrike realizohet nga divizioni i TCA dhe TCB-se. Termocentralet Kosova A përmbajnë 5 Njësi Punuese , ndërsa aktive apo funksionale janë 3 njësi Punuese A-3, A-4, A-5 dhe Termocentralet Kosova B me 2 njësi Punuese B-1 dhe B-2.

Tre Indikatorët kyç të performancës së Termocentraleve janë: 1. disponueshmëria kohore, 2. gjenerimi bruto dhe 3. gjenerimi neto i prodhimit të energjisë elektrike të cilët janë treguesit kryesor matës dhe monitorues të krahasimit mes planit dhe realizimit të Bilancit Energjetik të aprovuar për vitin 2022. Në bazë të bilancit elektroenergjetik të aprovuar për vitin 2022, koeficienti i gatishmërisë funksionale të gjeneratorëve të aplikuar për Termocentralin Kosova B për Blloqe, për B-1 ka qenë 86.5%, për B-2 ka qenë 80.8%, ndërsa për Termocentralin Kosova A për Blloqe, A-3 është 67.5%, për A-4 është 79.4%, për A-5 është 41.5 %.

Sa i përket IKP-së te gjenerimit bruto të energjisë elektrike matet përmes arritjes së prodhimit të energjisë elektrike mesatare ditore prej 2,880 MWh për njësinë TCA, ndërsa për TCB mesatarja ditore e është 6,200 MWh.

Disponueshmëria kohore	Njësia	Viti 2022		(%) e realiz.	Viti 2021		(%) e realiz.
		Plani	Realizimi		Plani	Realizimi	
A3	%	69.2	67.6	98%	51.19	75.53	148%
A4	%	77.2	79.4	103%	47.55	53.13	112%
A5	%	38.4	41.4	108%	56.12	82.43	147%
B1	%	86.5	88.9	103%	83.28	85.4	103%
B2	%	80.8	83.3	103%	81.89	83.94	103%
Gjenerimi Bruto							
Kosova A	MW/h	2,485,004	2,295,488	92%	2,184,201	2,350,062	108%
Kosova B	MW/h	4,104,707	4,050,905	99%	4,088,143	4,102,478	100%
TOTALI (Kosova A + B)	MW/h	**6,589,711**	**6,346,394**	**96%**	**6,272,344**	**6,452,540**	103%
Gjenerimi Neto							
Kosova A	MW/h	2,186,695	2,020,346	92%	1,922,000	2,059,898	107%
Kosova B	MW/h	3,710,637	3,657,549	99%	3,695,662	3,710,031	100%
TOTALI (Kosova A + B)	MW/h	**5,897,333**	**5,677,896**	**96%**	**5,617,662**	**5,769,929**	103%

Tabela- Divizioni TCA dhe TCB 2021-2022

Gjatë vitit 2022 me gjithë vështirësitë dhe ndryshimet e shpeshta në BVEE si rrjedhojë e ndryshimeve në planin dhe mundësinë e remonteve, gjenerimi neto është 96% në total për KEK. Ndërsa sipas njësive përmbushje të planit të prodhimit për 92 % në TCA de 99% në TCB.. Në këtë rezultat, ndikim kishte edhe ndalesa, sipas balancës vjetore fillestare të aprovuar (BVEE2022), njësia A4 ka qenë e planifikuar qe të shkoje ne një ndalesë një mujore prej datës 01.08.2022 deri me 31.08.2022 Riparim një mujor (pastrimi i sipërfaqeve ngrohëse, pastrimi i sipërfaqeve te jashtme, pastrimi i kondensatorit kimikisht si dhe punëve tjera sipas kërkesave te hapura nga ana e prodhimit, mirëmbajtjes dhe rregullatorit),e që është realizuar nga data 09.09.2022 deri me 02.10.2022. Bll.A5 ka qenë jashtë pune nga data 20.07.2022, nga Dhjetori është në riparim kapital.

Performanca Financiare

KEK ka një vazhdimësi të rritjes së performancës financiare, e cila ka nivel të jashtëzakonshëm në vitin 2022. Megjithëse me sfida të jashtëzakonshme nga kriza e pandemisë dhe nga kriza energjetike e vitit 2021/2022, KEK realizoj një fitim neto prej €105.7 milion, që përbën një rritje të fitimit neto për € 65.9 milion krahasuar me vitin 2021. Ky fitim ishte kryesisht si rezultat mbajtjes së nivelit të lartë të prodhimit me 96% krahasuar me planin dhe kryesisht si rrjedhojë e rritjes së çmimit të energjisë së eksportuar. Edhe nga grafiku më poshtë shihet se ndryshimi në nivelin e përgjithshëm të të hyrave, është në një trend konstant me rritjen e të hyrave nga eksporti. Ndërkohë që, sasia e eksportuar në MWh në 2022 ishte më e vogël për 22% krahasuar me vitin 2021, ndryshimi në të hyrat më të larta i atribuohet kryesisht, rritjes prej 161% të çmimit mesatar vjetor të energjisë elektrike të eksportuar, krahasuar me vitin 2021.

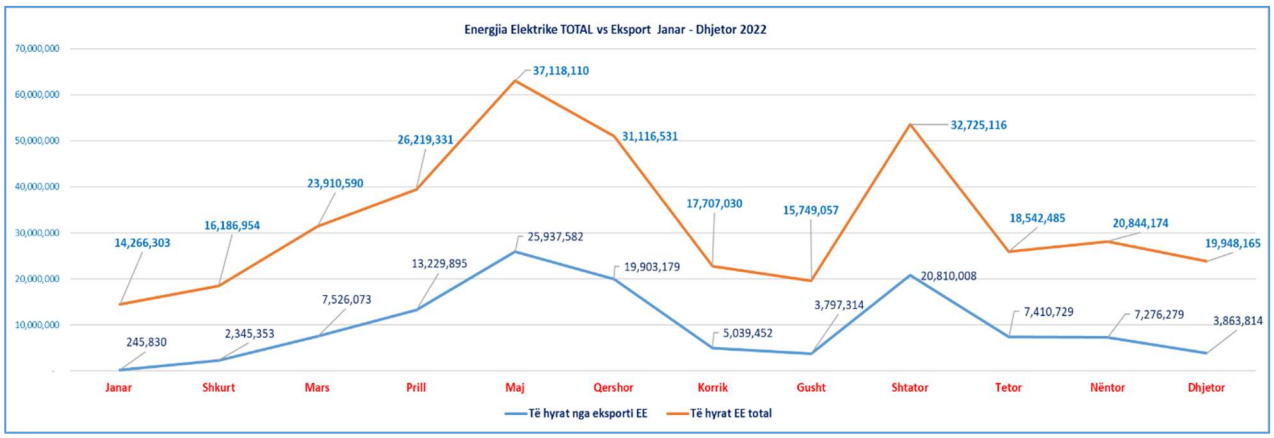

Si rezultat shtyrjes së projekteve të ndërlidhura me investimet e BE si dhe për shkak të pandemisë, KEK ka ndryshuar disa herë nga planifikimi Bilancin Vjetor të Energjisë Elektrike (BVEE), i cili ka rezultuar me ndryshime në planin e ndalesave të njësive gjeneruese duke zvogëluar daljet e parasë për investimet e planifikuara dhe duke rritur shitjet. Po ashtu, gjatë kësaj periudhe kishte investime në depozita afatgjatë bankare. Të gjitha këto janë shoqëruar me rritje të rezultateve financiare, duke ndikuar në likuiditetin e kompanisë e cila shihet edhe nga niveli i kapitalit punues neto.

Raportet e performacës	2022	2021	2020	2019
Qarkullimi i aseteve	0.59	0.51	0.46	0.44
Margjina e fitimit neto	34.1%	17.3%	12.3 %	10.4 %

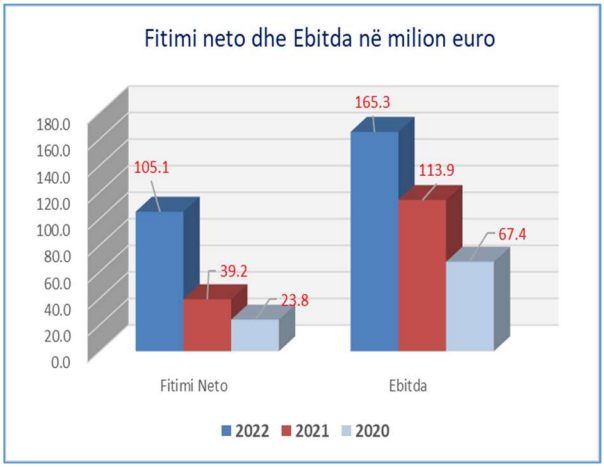

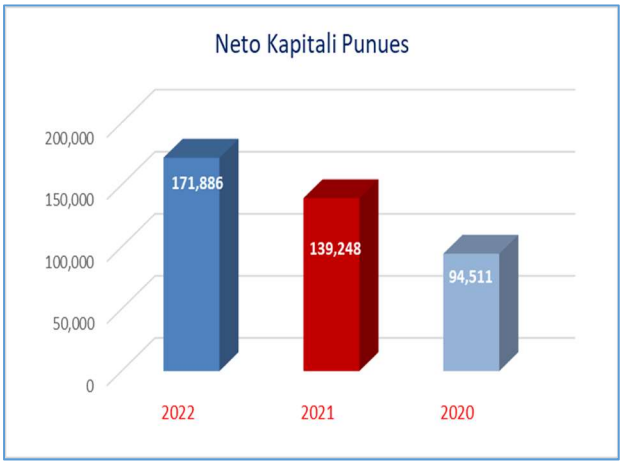

EBITDA, e kalkuluar si fitimi para interesit-tatimeve –zhvlerësimit dhe amortizimit. Ndër të tjera përdoret për të shfaqur performancën financiare të korporatës, e që mat të ardhurat me bazë të parasë së gatshme nga operacionet e vazhdueshme pa llogaritur strukturën e saj të kapitalit, politikën e taksave dhe politikat kontabël lidhur me zhvlerësimin e aseteve. EBITDA është indikator i mirë i aftësisë paguese para të gatshme të KEK dhe shfaq aftësinë e korporatës për të investuar në zëvendësimin e aseteve dhe në zgjerim biznesi. EBITDA kishte një rritje të ndjeshme nga €113.9 milion në 2021, kap shifrën e €165.3 milion në vitin 2022.

Viti 2022, si rezultat i zvogëlimit të vlerës së aseteve dhe rritjes së të hyrave, ka pas një rritje të efiçencës së kompanisë në përdorimin e aseteve të veta për të gjeneruar të hyra. Kjo shihet nga grafiku ku qarkullimi i aseteve mesatare nga 0.51 sa ishte në vitin 2021, u rrit në 0.59 në vitin 2022.

Po ashtu, inkurajues është trendi i fitimeve të realizuara nga KEK duke forcuar kualitetin e fitimeve. Grafiku i marxhinës së fitimit neto (e matur si raport i fitimit neto ndaj të hyrave) ka një trend konstant pozitiv gjatë viteve. Në vitin 2022 është rritur në 34.1% nga 17.3% sa ishte në vitin 2021. Kjo kryesisht si rezultat i rritjes së të hyrave më shumë se rritja e shpenzimeve vjetore, pavarësisht se të hyrat e realizuara këtë vit i atribuohen eksportit dhe nuk janë të hyra të qëndrueshme pasi varen nga niveli i çmimeve dhe nuk pritet të ndodhin çdo vit. KEK mund ta kompensoj këtë nivel të të hyrave me shitjen e thëngjillit dhe me rinegociimin e çmimeve për shitjen e energjisë brenda vendit.

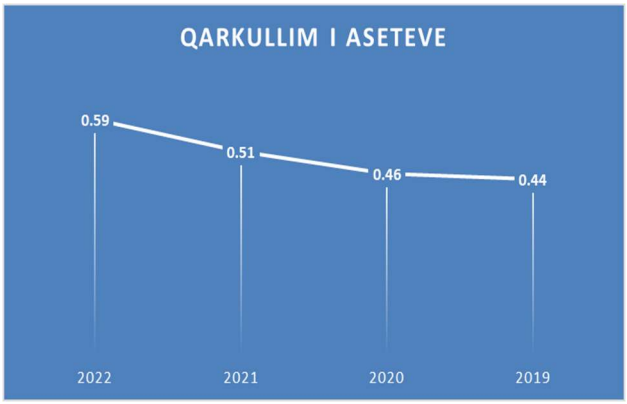

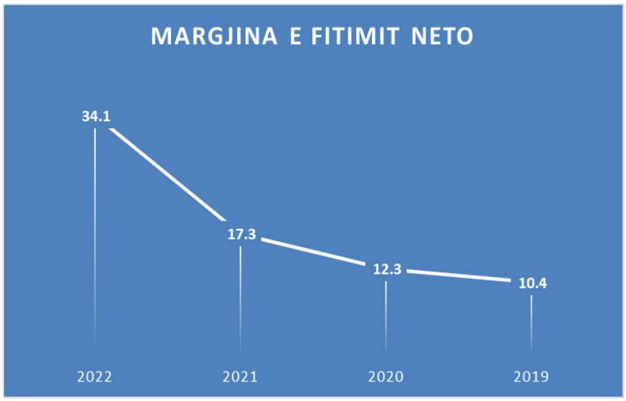

Raporti në përgjithësi konsideron faktorët rastësor ose të shpenzimeve dhe të hyrave jo të vazhdueshme të cilat për shkak të situatave dhe ngjarjeve të jashtme, natyrës së biznesit, vjetërsisë së aseteve apo ndryshimeve të herë pas hershme në rregulloret e ZRRE për tarifat, apo moshës së punonjësve etj., krijojnë ngarkesa financiare që mund të zvogëlojnë fitimin e periudhës.

Pasqyra e të ardhurave

Të hyrat e realizuara gjatë vitit 2022 ishin më të larta se sa KEK kishte planifikuar. Ndryshimet pozitive në të hyrat janë kryesisht të lidhura me rritjen e çmimeve në tregjet e energjisë elektrike si dhe me realizimin e përafërt të planit të prodhimit të energjisë sipas rishikimit të BVEE 2022, i cili ka ndodhur si rrjedhojë e shtyrjes së projekteve të Elektro filtrave dhe Dilatimeve, fillimisht për shkak të Pandemisë pastaj për shkak të krizës energjetike. Këto ndryshime, kanë bërë që të rritet disponueshmëria e njësive gjeneruese për prodhim të energjisë gjatë vitit. Kjo situatë ka rezultuar me një fitim neto, i prezantuar në pasqyra financiare, në shumë € 105.1 milion ose € 65.9 milion më i madh sa fitimi i vitit paraprak (viti 2021: €39.2 milion). Duke analizuar më në detaje, të hyrat nga veprimtaria janë këto:

(në EUR 000)	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021	≠ në vlerë	≠ në %
Shitja e energjisë elektrike				
Të hyrat nga shitja e energjise elektrike	150,622	152,131	-1,509	-1.0%
Të hyrat nga jo balancat	10,537	1,420	9,117	642.0%
Të hyrat nga ko-gjenerimi	1,402	1,424	-22	-1.5%
Eksporti i energjisë elektrike	117,386	58,037	59,349	102.3%
	279,947	**213,012**	**66,935**	**31%**
Shitjet tjera				
Shitja e qymyrit	3,260	3,109	151	4.9%
Të tjera	310	486	-176	-36.2%
	3,570	**3,595**	**-25**	**-0.7%**
	283,517	**216,607**	**66,910**	**31%**

*Tek eksporti i energjisë përfshihet edhe shkëmbimi i energjisë me KESH SHA. KEK ka filluar eksportin e energjisë më 31 maj 2019. Para kësaj date eksporti është realizuar nga KESCO për llogari të KEK.

- Të hyrat nga veprimtaria në vitin 2022, kapin vlerë rekord për KEK . të hyrat janë në vlerë € 283.5

milion ose për 31% ose € 66.9 milion më të larta se në vitin 2021. *Megjithëse sasia e energjisë së prodhuar ishte për 2% më e ulët (2022: 5.68 milion MWh; 2021: 5.78 milion MWh energji elektrike) Ndryshimi kryesor në rritjen e të hyrave vije nga eksporti i energjisë elektrike me €59.3 milion ose 102.3% më të larta se në vitin 2021.*

- *Në vlerën e të hyrave ndikim të madh kishte rritja e çmimit të energjisë së eksportuar. Si mesatare gjatë vitit 2022 ishte në nivel të lartë me 202.2 €/MWh (2021: 77.57€/MWh). Kjo ndikoj të realizohen të hyra më të larta nga eksporti pavarësisht se sasia e energjisë elektrike të eksportuar në 2022 ishte 580.7 mijë MWh, ose për 22 % më e vogël se në vitin paraprak (2020: 747.8 mijë MWh).*
- Gjatë vitit 2022, shitjet e energjisë në vend ishin më të vogla për 1% ose në vlerë € 1.5 milion më të vogla se në vitin 2021. Në këtë ndryshim kishte sasia e energjisë së kërkuar sipas marrëveshjeve ekzistuese.
- KEK edhe gjatë këtij viti ka mbajt pandryshuar çmimin e energjisë për blerësit vendor, për të mos ndikuar në çmimet e konsumatorëve fundor në kohën kur vendi po ballafaqohet me probleme ekonomike si rrjedhojë e pandemisë dhe krizës energjetike. Çmimet e energjisë për furnizim me shumicë për shërbim universal (USS) si dhe ato për mbulimin e humbjeve u mbajtën të pandryshuara: 29.5€/MWh dhe 36€/MWh respektivisht.
- Të hyrat nga grantet janë realizuar këtë vit në shumë prej € 2.6 milionë sipas shkallës së zhvlerësimit të aseteve me të cilat janë të lidhura grantet e dhëna nga viti 2010, viti i fundit kur KEK ka përfituar grantet nga qeveria.
- Me shfaqjen e krizës energjetike dhe me shpalljen e gjendjes emergjente si pasoj e Krizës energjetike, Qeveria e Republikës së Kosovës si aksionare i ndau KEK-ut subvencione për mbulimin e diferencës në çmimin e importit të energjisë elektrike për pjesën e çmimit për USS mbi normën e pranuar nga ZRRE për furnizuesin publik. Gjatë vitit 2022, janë njohur në të hyra pjesa e subvencionuar për importin e energjisë në vlerë € 19.6 milion. KEK ka importuar edhe për mbulimin e detyrimeve të veta sipas rregullave të tregut. Prandaj, në vlerën e përgjithshme të shpenzimeve të importit të energjisë elektrike përfshihet edhe pjesa e njohur në të hyra.
- Të hyrat tjera, megjithëse në vlerë më të vogël, ka pas një rënie prej 1% në realizim krahasuar me vitin paraprak ku ishin në shumë prej € 3.6 milionë. Ndikim kishte mosrealizimi i shitjes së thëngjillit, ku në 2022, skadoi kontrata për shitjen e thëngjillit me Kosova Thëngjillin, dhe procesi i kontraktimit të ri për shitjen sipas planifikimeve buxhetore kishte zgjatur deri në fund të vitit 2022.

Pasqyra e shpenzimeve

Shpenzimet operative të vitit 2022 ishin €190.9 milion, për € 14.7 milion ose 8% më të larta se në vitin 2021. Në këto shpenzime përfshihen edhe vlerësime kontabël dhe/ose shpenzime të njëhershme (jo të vazhdueshme), si psh. importi i energjisë elektrike. Më poshtë, paraqitet në mënyrë tabelore struktura e shpenzimeve sipas pjesëmarrjes si dhe krahasuar me vitin paraprak:

Shpenzimet operative	2022	2021	≠ në vlerë	≠ në %
Zhvlerësimi dhe amortizimi	(48,462)	(57,278)	**8,816**	-15%
Shpenzimet e personelit	(47,027)	(50,728)	3,701	-7%
Energjia elektrike dhe komunalit	(53,025)	(26,614)	(26,411)	99%
Kostot e mirëmbajtjes	(3,888)	(4,546)	658	-14%
Materialet dhe furnizimet	(4,963)	(4,091)	(872)	21%
Shpenzimet e linjitit	(25,071)	(14,792)	(10,279)	69%
Provizionet për shlyerjen e inventarit	(216)	(1,353)	1,137	-84%
Humbjet nga zhvlerësimi/Lirimi i të arkëtueshmeve tregtare dhe të tjera	(4,500)	(3,647)	(853)	23%
Ndryshimi në provizione	423	(6,507)	6,930	-107%
Shpenzimet e shtyera të prodhimit të energjisë	2,367	-	-	-
Shpenzimet e tjera operative	(6,551)	(6,619)	68	-1%
Gjithsej	**-190,913**	**-176,175**	**(14,738)**	**8%**

Lëvizjet më të mëdha në shpenzimet:

- Zvogëlim i shpenzimeve të zhvlerësimit dhe amortizimit me 15% ka ardhur si rrjedhojë e zvogëlimit të vlerës së aseteve dhe njohja në shpenzimet e zhvlerësimit në vlerë prej € 11.6 milion në vitin 2021. KEK në baza periodike bën vlerësimin e jetëgjatësisë së aseteve, dhe për vitin 2021 ka ndodh rritja e shpenzimeve të zhvlerësimit të ndikuara nga rivlerësimi i jetëgjatësisë së tokave në miniera të qymyrit të shfrytëzuara tashmë për qëllime minerare, duke zvogëluar vlerën e aseteve.

- Shpenzimet e personelit në vitin 2022 ishin më të vogla për €3.7 milion ose për 7% krahasuar me 2021. Kjo, kryesisht si rrjedhojë e zvogëlimit të numrit të punonjësve nga 3628 sa ishte në fillim të vitit u zvogëlua në 3436 në fund të vitit 2022. Në fund të vitit 2022, në shpenzimet e personelit janë përfshirë edhe shpërblimi prej 500€ për punëtorë, për performancën e lartë të korporatës në vitin 2022, sipas vendimit të BtD.

- Rritje të provizioneve të Llogarive të Arkëtueshme në vlerë prej 23% ose € 0.85 milion më shumë se vitin 2021. Kjo rritje ka të bëjë me vonesat në pagesën e faturave të rregullta nga KESCO dhe KEDS, të shkaktuara nga Pandemia Covid 19 dhe nga kriza energjetike. Për këto vonesa dhe për interesin e aplikuar sipas marrëveshjeve ekzistuese për shitblerjen e energjisë, sipas politikave të aprovuara kontabël janë njohur provizione në pasqyrën e të ardhurave të vitit.

- Shpenzimet për taksën e linjitit (tantiema) në vitin 2022 janë më të mëdha për €10.3 milion, krahasuar me vitin 2021. Gjatë vitit 2021, në këtë kategori KEK ishte përfituese e nga ligji për rimëkëmbje ekonomike për Pandeminë, i cili zvogëloi shpenzimet e taksës për linjitin me €10.83 milion në vitin 2021.

- Shpenzimet tjera operative kryesisht nga ulja e shpenzimeve jo të përhershme kapin vlerën € 6.6 milion në 2022.

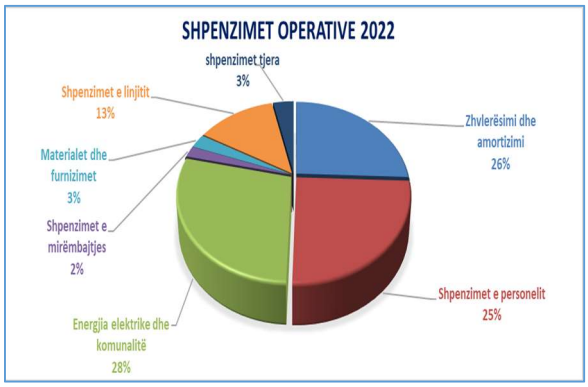

- Shpenzimet e energjisë elektrike dhe komunalit janë rritur për €26.4 milion ose 99% krahasuar me vitin 2021. Këtu ndikim të madh kishin shpenzimet për import të energjisë elektrike nga fondet e subvencionit. Si zë jo i përhershëm, por që kishte një rritje të konsiderueshme në €23.6 milion prej € 5.9 milion sa ishte në vitin 2021. Ky zë përfshinë shpenzimeve për blerjen e energjisë në bazë të obligimeve të marrëveshjes së subvencionit të Qeverisë së RKS për import të energjisë për USS.

- Rritje të shpenzimeve tek energjia elektrike dhe komunalit, ndikim të madh ka pasur ndryshimi në çmimin e karburanteve në bursa, ku në vitin 2022 janë rritur shpenzimet krahasuar me vitin paraprak, kryesisht për këtë shkak. Kjo edhe për shkak të rritjes së konsumit si pasojë e ndalesave të pa planifikuara të njësive gjeneruese.

- Shpenzimet e transmisionit të energjisë elektrike janë rritur për shkak të vendimit të ZRRE që nga muaji Tetor 2021 për ndryshimin me rreth 0.6 €për MWh të vendosur në rrjetin e KOSTT, si dhe të njëjtat janë ndryshuar sërish në TM 1 2022, duke i rritur kostot për KEK për rreth 28% ose në vlerë € 3.3 milion krahasuar me 2021.

Energjia elektrike dhe komunalitë	2022	2021	≠ në vlerë	≠ në %
(në EUR '000)				
Karburanti	5,307	5,591	-284	-5%
Transmisioni i energjisë elektrike	15,102	11,802	3,300	28%
importii energjise	4,556	-	-	-
Shpenzimet për mbulimin e humbjeve (Vendimi i ZRRE-së 909_2017	3518	2,228	1,290	58%
Gaz dhe ujë	895	790	105	13%
Shkëmbimi i shpenzimeve të energjisë elektrike	0	219	-219	-100%
Importimi i energjisë elektrike**	23,647	5,984	17,663	295%
	53,025	**26,614**	**26,411**	**99%**

- Shpenzimet tjera operative në vitin 2022 shpalosura në tabelën e mëposhtme, janë realizuar në shumë prej € 6.5 milionë, apo 1% me të ulëta se në vitin paraprak. Megjithëse janë ndryshime të vogla kryesisht për aktivitete operative që për nivelin e biznesit të KEK paraqiten të përmbledhura shpenzimet e procedurave dhe aktiviteteve të sigurimit dhe licencave dhe taksave doganore, komunale etj. Që në total përbëjnë rreth 3% e total shpenzimeve operative të KEK për vitin 2022.

Shpenzime të tjera operative	2022	2021	≠ në vlerë	≠ në %
(në EUR '000)				
Shpenzimet e sigurimit	1,925	1,713	212	12%
Shpenzimet gjyqësore	399	1,243	-844	-68%
Licencat	957	1,197	-240	-20%
Pagesat e dëmeve mjedisore	424	415	9	2%
Shpenzimet jo të prodhimit	284	519	-235	-45%
Shpenzimet në lidhje me mbledhjen e arkëtimeve të vjetra - (Kesco	-	252	- -	
Shlyerjet e PPE-së dhe inventarëve	98	12	86	717%
Shërbime komunale	251	281	-30	-11%
Shpenzimet tatimore	159	228	-69	-30%
Ligjore dhe këshilluese	137	62	-	
Shërbimet e transportit	1,195	-	- -	
Shlyerjet e të arkëtueshmeve dhe pasurive të tjera	112	99	13	13%
Shpenzimet tjera operative	610	598	12	2%
	6,551	**6,619**	**-68**	**-1%**

Si përfundim, në përgjithësi shpenzimet operative të cilat lidhen me aktivitetet e biznesit të KEK kanë një trend të krahasueshëm vit pas viti. Përjashtim bëjnë shpenzimet jo të vijueshme, të cilat vërehet një rritje e herëpashershme gjatë krahasimit të shpenzimeve në periudha të ndryshme. Si psh. shpenzimet që lidhen me amortizimin e subvencioneve për importin e energjisë, rritja e shpenzimeve të zhvlerësimin e aseteve si rrjedhojë e vlerësimeve të fund vitit për jetën e dobishme të mbetur të aseteve etj. Rritja e shpenzimeve ka pas edhe për kategoritë e shpenzimeve që lidhen me procesin e prodhimit, dhe që kanë një korrelacion të drejt me trendin dhe sasinë e prodhuar, shpenzimet e derivateve, taksa e çasjes në rrjetin e KOSTT etj.

Gjendja e Kompanisë

Kompania vazhdon të jetë në gjendje të mirë financiare dhe me aktivitetin e vet ka rritur vlerën e aksionarit në kompani nga viti paraprak me 51%, ndërsa vlera total e aseteve është rritur me 26% ose në € 576.9 milion euro në vitin 2022.

Asetet Jo qarkulluese kapin vlerën e € 330.3 milion. Nga këto, pronat pajisje dhe impiantet janë zvogëluar për 14% ose me €38.1 milion krahasuar me vitin 2021, si rrjedhojë e vlerës së vogël të investimeve gjatë vitit. Ato paraqiten në vlerën neto të tyre, të rritur për vlerën e investimeve dhe zvogëluara për zhvlerësimin e vitit dhe refleksion i vlerësimeve kontabël të vitit. Vlera e rritur e aseteve jo qarkulluese gjatë vitit 2022, është kryesisht si rrjedhojë e investimeve afatgjata të KEK në depozita bankare afatgjatë, me maturitet deri në 3 vite.

Paraja e gatshme në banka, megjithëse e zvogëluar për 14%, mbetet e lartë dhe është rezultat i performancës së mirë gjatë vitit. Ajo kap vlerën e € 97.1 milion. Zvogëlimi i parasë së gatshme është si rrjedhojë e investimeve në depozita afatshkurtra në banka (€ 48.5 milion) duke rritur efektet pozitive të parasë së mbajtur në llogari.

Inventari, është rritur me 3% në përputhje me planet për investime kapitale në vitin vijues.

Llogaritë e Arkëtueshme tregtare neto – kishin rritje të ndjeshme gjatë 2022. Kjo rritje u shkaktua kriza energjetike dhe efektet përcjellëse të nga gjendja e pandemisë. Llogaritë e arkëtueshme janë rritur nga €54.7 milion në vitin 2021, në €77.9 milion në 2022. E shprehur në përqindje kishte një rritje prej 43%.

Gjatë vitit 2020 KEDS dhe KESCO kanë deklaruar vështirësi në inkasimin e mjeteve nga konsumatorët e tyre, duke u vonuar në pagesën e faturave sipas marrëveshjes për të cilën është ngarkuar me interes ndaj vonesës së pagesave. Marrëveshja parasheh aplikimin kamatave ndëshkuese për rastet e vonesave në pagesë dhe si të tilla e ka rritur vlerën e Llogarive të arkëtueshme. Gjendja është përkeqësuar me krizën energjetike si rrjedhojë këto dy kompani kanë borxhe të pashlyera ndaj KEK. Gjendje e njëjtë, megjithëse me përmirësime të ngadalta, ka vazhduar edhe përgjatë vitit 2022.

në EUR '000	2022	2021	≠ ne vlere	≠ ne %
Të arkëtueshme tregtare:				
Konsumatorët vendor	80,773	61,707	19,066	31%
Konsumatorë të huaj	5,459	4,751	708	15%
Interesi akrual nga KEDS dhe KESCO	7,426	1,257	6,169	491%
	93,658	**67,715**	**25,943**	**38%**
Minus Lejimet (shih Shënimin 27.B)	-22,617	-17,564	-5,053	29%
	71,041	**50,151**	**20,890**	**42%**
Të arkëtueshmet tjera dhe avancet:				
Avancet ndaj furnitorëve	1,000	3,846	-2,846	-74%
Interesi akrual	313	-		
TVSH e arkëtueshme	-	491	-	-
Garancioni bankar	10	10	-	-
Të arkëtueshmet tjera	5,635	778	4,857	624%
	6,958	**5,125**	**1,833**	**36%**
Minus Lejimet për të arkëtueshmet tjera dhe avancet	-45	-599	554	-92%
Gjithsej të arkëtueshmet tjera	**6,913**	**4,526**	**2,387**	**53%**
Gjithsej	**77,954**	**54,677**	**23,277**	**43%**

Humbjet e akumuluara – KEK ka vendosur të rishkruaj pasqyrat për ndryshimin në trajtimin e humbjeve të bartura ndër vite dhe trajtimin e disa gabimeve të bartura nga periudha të më hershme. Shih tabelën Korrigjimi i gabimit të periudhës paraprake faqe 6 ne këtë raport dhe për më tepër në PF 2022.

Ekuiteti i aksionarëve është rritur nga € 206.9 milion në 2021, në € 312.7 milion në vitin 2022.

Detyrimet afatgjata janë zvogëluar nga €204 milion në vitin 2021, në €189.4 milion në vitin 2022. Shprehur në përqindje në total për të gjithë zërat e përfshirë në këtë kategori, zvogëlimi është me 7% krahasuar me vitin paraprak. Vlera më me ndikim në këtë zvogëlim është pagesa e kësteve vjetore të paguar për Ministrinë e Financave gjatë vitit, e cila ka ulur vlerën e stokut të borxhit afatgjatë, pastaj grantet e shtyera të zvogëluara me 24% si dhe detyrimet e tatimit të shtyer zvogëluar për 10%.

Detyrimet Afatshkurtra janë në vlerë € 74.8 milion, dhe janë më të mëdha me € 26.6 milion ose 55%, se viti paraprak. Detyrimet, kryesisht janë rritur për pjesën e pa paguar për furnitorët në fund të periudhës me një ndryshim rritës prej €13.9 milion, si dhe grantet për subvencionet për importin e energjisë me €10.4 milion për pjesën e mbetur të fondeve të pranuara nga Qeveria e RKS për subvencionin e importit të energjisë elektrike të pa realizuar në vlerën € 27 milion më 31.12 2022. Kjo ka bërë që të rriten detyrimet afatshkurtra (2021: € 48.2 milion)

Të pagueshmet tregtare nga€ 7.5 milion në 2021 u rritën në €21.5 milion në 2022. Ndikim në këtë vlerë, mes tjerash kishte rritja e detyrimeve për furnitorët vendor dhe atyre të jashtëm me € 7.2 milion. Si dhe të pagueshme të tjera rrjedhëse me €6.7 milion, krahasuar me 2021.

Në EUR '000	2022	2021	≠ ne vlere	≠ ne %
Kreditorët tregtar				
Furnitorët vendor	11,268	6,309	4,959	79%
Furnitorët e huaj	2,729	503	2,226	443%
	13,997	**6,812**	**7,185**	**105%**
Të pagueshmet tjera rrjedhëse			0	
Detyrimet e tatimit mbi të ardhurat dhe kontributet pensionale	541	639	-98	-15%
Paradhëniet e klientëve		40	-40	-100%
TVSH-ja e pagueshme	885	-		
Tatime te pagueshme	435		435	
Të pagueshmet të tjera	5,597	31	5,566	
	7,458	**710**	**6,748**	**950%**
Gjithsej	**21,455**	**7,522**	**13,933**	**185%**

Progresi i Projekteve Kapitale

Efektet e pandemisë Covid-19 si dhe krizës energjetike kanë dhënë efekte edhe në vitin 2022, në realizimin e projekteve kapitale të KEK ShA. Megjithëse një numër i madh i projekteve vazhdojnë të jenë të kontraktuara kohë më parë, me qëllim të minimizimit të kostove oportune, dinamikat e realizimit të tyre janë të kushtëzuara nga periudhat e planifikuara të realizimit të projekteve të TCB për shkak të periudhës së gjatë të ndalesave. Megjithatë, buxheti vjetor synon të marr parasysh proceset dhe dinamikat ekzistuese, duke synuar që realizimi i buxhetit të synoj stabilizimin e prodhimit të energjisë elektrike, prapëseprapë disa projekte pritet të përfundojnë gjatë vitit 2023 dhe 2024 si projekte afat-mesme të kontraktuara nga ana e KEK-ut me operatorët ekonomik.

Shpenzimet kapitale dhe projektet

KEK kishte një vit mjaft të pafavorshëm sa i përket realizimit të investimeve kapitale, duke pasur një nivel mjaft të ulët të realizimit me vetëm € 10.8 milion gjatë vitit 2022, ose 18.4% e buxhetit të rishikuar në Korrik 2022. Mosrealizimi i investimeve kapitale sipas planifikimeve gjatë vitit 2022, është i ndërlidhur me një sërë faktorësh i cili përfshin efektet e pandemisë (e cila ka rezultuar me zhvendosjen e projektit të elektrofiltrave), kriza energjetike e pasuar me rritjen e nivelit të përgjithshëm të çmimeve, si dhe ndryshimet në menaxhmentin e KEK. Të gjitha investimet janë financime të brendshme të KEK, dhe nuk ka pasur financim nga burime të jashtme. Shpenzimet për investime kapitale të financuara nga KEK-u sipas divizioneve për periudhën raportuese janë realizuar në shumë prej € 10.8 milionë .

Investimet kapitale në '000€	2022	2021	≠ në mes viteve 2022 -2021
Mihje	3,758	11,690	-68%
Gjenerimi TCA dhe TCB	6,996	19,861	-65%
Te tjera	72	262	-73%
Totali	**10,827**	**31,813**	**-66%**

Divizioni i Mihjeve

Shuma e shpenzimeve kapitale për divizionin e mihjeve për vitin 2022 arrin në €3.8 mln.

Lista e shpenzimeve kryesore për këtë divizion duke përfshirë pagesat e faturave me shuma me të larta se 100,000€, është si vijon:

- Përvetësimi i tokave, €3.0 milionë.
- Riparim kapital elektromekanik i Ekskavatorit SRs 1300 E-9B, €0.43 milionë.
- Riparim kapital elektromekanik i ekskavatorit një Ekskavatori SRs-470, €0.22 milionë.
- Motor për buldozer Caterpilar, €0.10 milionë.
- Projektet tjera kapitale ne DPQ, €0.10 milionë.

Dinamika e punës rreth përfundimit të disa projekteve mund të mos përfundojë brenda vitit dhe të vazhdojë në vitin vijues.

Divizionet e prodhimit të energjisë elektrike TCA dhe TCB

Shuma e shpenzimeve kapitale për divizionin e gjenerimit (TC Kosova dhe TC Kosova B) për vitin 2022 arrin në €6.9 milionë. Lista e shpenzimeve kryesore për ketë divizion është si vijon:

- Servisimi detal, testimi dhe certifikimi i personelit për operim te vinçave te turbogjeneratorit, €0.13 milionë.
- Trafo 40 MVA 110/6.3 KV 1 cope, €0.57 milionë
- Dy rezervuar (2X50 m3) për acid klorhidrik me çelësa ne dorë, €0.10 milionë
- Remont i bll.A4, €0.27 milionë
- Furnizimi me motorë 6,3kV, €0.16 milionë
- Ndërtimi i deponisë se re te hirit ne fushën e sitnices, €0.45 milionë
- Valva për sallë te makinave dhe PKU, €0.29 milionë
- Pompa për Sallë te Makinave, €0.10 milionë
- Valva për armaturën e kaldajës B1 & B2, €0.11 milionë
- Puthitshmërija e kaldajës ne B1 dhe B2, €0.14 milionë.
- Rehabilitimi I sistemit te ngasjes se Mullinjve, €0.92 milionë.
- Ndërrimi i tubave te këmbyesve te nxehtësisë 2 dhe 3 (NTU 2&3) se presionit te ulet ne B1&B2, €0.42 milionë.
- Liferimi dhe montimi i flegrave te seperatoreve te mullinjve ne B1 dhe B2 dhe riparimi i kanaleve riqarkulluese te gazrave, €0.43 milionë.
- Ndërrimi i kompenzatoreve te kaldajës kuota 71m, ne kaldajat B1 dhe B2, €0.10 milionë.
- Kaldaja - Dilatimet dhe kanalet FGR, €2.28 milionë.
- Angazhimi i ekpserteve te General Electric per eliminim e problemit te turbina e shtypjes se ulët (LP) ne B2, €0.21 milionë.
- Punet ne riparime dhe pjese te nevojshme per LP turbine te B2, €0.23 milionë.
- Projektet tjera kapitale ne TCB, €0.30 milionë.

Një pjesë e projekteve kapitale për Divizionet TCA dhe TCB do të vazhdojnë edhe në vitin tjetër, sidomos ato në mbrojtjen e mjedisit dhe në kapacitetet gjeneruese.

Divizioni i Shërbimeve të Korporatës

Shuma e shpenzimeve kapitale për divizionin e shërbimeve të korporatës (që përfshin sektorin e IT-së dhe Ri kultivimit) për vitin 2022 arrin në €215 mijë, që përfshinë furnizime me pajisje elektronike, softuerëve, licenca dhe Ri kultivim te tokave.

Plani i biznesit dhe perspektiva për vitin e ardhshëm

Plani i Biznesit 2022 identifikon aktivitetet kryesore të korporatës të cilat janë të orientuara drejt arritjes së objektivave strategjike si në prodhimin e thëngjillit dhe energjisë elektrike, gjithashtu edhe në rritjen e arkëtimit dhe përmasimin e performancës financiare të kompanisë.

Me qëllim të arritjes së aktiviteteve kryesore të korporatës janë vendosur një numër objektivash dhe caqesh të cilat duhet t'i arrijë KEK-u dhe divizionet e saj. Plani i Biznesit do të mundësoj monitorimin e performancës në nivelin qendror dhe në divizione, si dhe përgatitjen e planeve për zbatimin e suksesshëm të strategjisë zhvillimore të KEK-ut për vitet 2021-2025 në të cilën janë përfshirë projektet kryesore kapitale.

1. **Plani Zhvillimor dhe Investiv në Minierat Sipërfaqësore**

Plani zhvillimor dhe investiv i minierës është përgatit duke shfrytëzuar dokumentin nga plani i detajuar i prodhimit dhe investimeve për Minierën e Re. Plani është përgatitur nga Konsorciumi Mibrag në të cilin janë paraparë riparimi dhe shfrytëzimi i pajisjeve ekzistuese dhe aktualisht janë në proces të riparimit E4 M në platon qendrore, E9B në platon në shpatin lindor, S.V. B=1800mm dhe hartimi i specifikimit teknik për blerjen e ekskavatorëve të rinjë.

Ne vitin 2021 ka filluar riparimi kapital i eskvatorit E 9B SRs 1300, implementimi i remontit kapital ne këtë ekskavator është duke u kryer , ky investim është paraparë edhe me planin e kozorciumit Mibrag.

Projektet kryesore kapitalet të planifikuara të realizohen gjatë vitit 2023 janë:

Furnizim me ngasje për shiritat furnizues të TC Kosova A (reduktor, tambur, elektromotor, bazament, xhunta hidrodinamike), riparimi i pultit, furnizim me rule për pajisje xehetare, riparim kapital i Palosësit, ekskavatorët rotorik të qymyrit, furnizim me Buldozher 2 copë, kamion trans – damper 2 copë.

Projektet kryesore: 1. Shpronësimet për minierën e re; 2. Shitja e qymyrit me teknik diskontinuale 1.5 milion ton; 3. Riparimi kapital i Eskavatorit E-9B, 4. Projekti për riparimin e hekurudhave, 5. Riparimi kapital i Eskavatorit E-8B.

2. **Plani Zhvillimor dhe Investiv i TC Kosova A**

Strategjia e Energjisë së Republikës së Kosovës 2022-2031 është miratuar në Qeverinë e Kosovës (dhjetor 2022) dhe është dërguar në Kuvendin e Kosovës për miratim., e cila do të përcaktoj të ardhmen e TC Kosova A. Bazuar në Strategjinë e Energjisë 2022-2031 planifikohet të rehabilitohet/rindërtohet një njësi (njësia A3), ndërsa për njësinë e dytë do të vendoset brenda periudhës dyvjeçare. Grupi punues është formuar në nëntor 2021. Në muajin shtator të vitit 2021 është përgatitur një dokument nga ana e KEK-ut ku përshkruan arsyeshmërinë e rindërtimit të njësive gjeneruese të TC Kosova A.

Gjatë vitit 2019 është kryer riparimi kapital i njësisë A3, ndërsa riparimi kapital i njësisë A4 është kryer në vitin 2021, prandaj këto dy njësi TC Kosova A janë të riparuara dhe pritet një operim stabil duke u bazuar në vjetërsinë e tyre edhe gjatë vitit 2023. Riparimi kapital i njësisë A 5 është në proces dhe pritet të përfundoj në fund të marsit 2023 (janar-mars 2023).

Projektet kryesore kapitalet të planifikuara të realizohen gjatë vitit 2023 janë:

Furnizim me pjesë rezervë për mullinjë, stabilimentet elektrike gjenerator – zgjuese, furnizimi me Buldozher me vemza, riparimi dhe furnizimi me dërrasa të integrume për kullën ftohëse, sigurimi i i kompresorit, mirëmbajte investive për matje rregullim dhe komandim në njësitë A3, A4 dhe A5, Impijanti neutralizues – projekti për shkarkimin e ujerave nga TC Kosova A në lumin Sitnica dhe furnizimi me pajisjet elektrike. Projektet Kryesore: 1. Rindërtimi i njësisë A3, dhe Remonti kapital i njësisë A5.

De-Komisionimi i pjesëve jothelbësore të TC Kosova A:

Njësive të këtij termocentrali e kanë kalu jetëgjatësinë e tyre, gjithashtu është në proces e sipër de-komisionimi dhe çmontimi i objekteve të gazifikimit, azotikut, ngrohtores dhe objekteve tjera që nuk e pengojnë operimin normal të njësive aktive të TC Kosova A, në përputhje me vendimin e Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 04/156 “Shfrytëzimi i linjitit në pajtim me të gjitha kërkesat të mbrojtjes mjedisore (ndërtimi, rehabilitimi dhe rindërtimi i kapaciteteve gjeneruese) duhet të plotësoj kriteret mjedisore siç është përcaktuar në komunitetit e energjisë e që janë pasqyruar në kriteret e BE-së: 04/156.”

Gjendja aktuale është si më poshtë:

- KEK-u, MMPHI (Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës) dhe komuna e Obiliqit në qershore 2022 kanë nënshkruar Marrëveshje Mirëkuptimi qëllimi i së cilës është përcaktimi i lokacionit për ndërtimin e Magazines së Mbetjeve të Rrezikshme në hapesirat e ish Azotikut -TC Kosova A në afersi të hangarit;

- Zyra e BE (Bashkimit Evropian) në Kosove ka filluar fazën e re të kontratës me konsulentin SWECO, qëllimi kryesor i së cilës është përgatitja e studimit dhe dokumenteve të tenderit për ndërtimin e objektit te magazinimit të përkohshëm të mbetjeve të rrezikshme;

- Ky studim dhe hartimi i dokumenteve të tenderit për Magazinën e Mbetjeve të Rrezikshme duhet të përfundojë deri në fund të këtij viti (15 dhjetor 2023);

- Ende nuk ka një vendim për fillimin e zbatimit te projektit te dekomisionit të objekteve që nuk janë më në përdorim në TC Kosova A;

- Parakushtet për fillimin e këtij projekti është ndërtimi i Magazines se Mbetjeve të Rrezikshme;

- Ndërtimi i Magazinës së mbetjeve të rrezikshme si dhe dekomisionimi i objekteve që nuk janë më në përdorim në TC Kosova A, gjithashtu do të duhet t'i nënshtrohen procesit të miratimit si dhe vendimit për mënyrën e zbatimit, dhe

- Ka diskutime të vazhdueshme me Qeverinë e Kosovës si dhe me organizata të tjera ndërkombëtare me qëllim të përcaktimit të modaliteteve të zbatimit dhe përgatitjes së propozimit për financimin e këtyre projekteve.

3. Plani Zhvillimor dhe Investiv i TC Kosova B

Investimet ne TC Kosova B kryesisht bazohen në Studimin e Fizibilitetit të financuar nga Komisioni Evropian në qershor të vitit 2017 për rehabilitimin e TCB-së. Gjithashtu, duhet të kryhen edhe investime të tjera të cilat duhet të realizohen paralelisht. Rehabilitimi i TC Kosova B do të ndikojë në plotësimin e kërkesave ambientale, respektivisht zvogëlimin e ndotjes se ajrit ashtu qe te arrihen stadardet e EU lidhur me emisionet e pluhurit dhe gazrave, do të rris jetëgjatësinë e TC Kosova B për 20 - 25 vite, si dhe do të rris fuqinë nominale të njësive të TC Kosova B dhe disponueshmërinë e njësive, që do të ketë ndikim direkt në rritjen e prodhimit të energjisë elektrike. Plani i investimeve për

Projektet kryesore kapitalet të planifikuara të realizohen gjatë vitit 2023 janë:

Zbarrat e reja për statorin e gjeneratorëve elektrik për njësitë B1 dhe B2, rehabilitimi i kullës ftohëse (furnizimi me doza, deflektor dhe mbushje prej plastike, si dhe riparimet ndëritmore të shtrukturës),

ndërrimi i gypave të kondensatorit të njësive, riparimi i ndërprerësve të gjeneratorëve elektrik të njësive, rehabilitimi i kanalit kryesor të gazrave, rehabilitimi i dhënsave të thëngjillit në njësitë, transformatori 400 MVA, 24 kV, pllakat rrëshqitëse në kanalet e mullinjëve të thëngjillit.

Projektet Kryesore:

- Dilatimet në kaldatë dhe kanalet riqarkullues të njësive B1 dhe B2;
- Elektrofiltrat dhe pajisjet për zvogëlimin e oksideve të azotit (NOX) në njësitë B1 dhe B2;
- Modernizimi dhe riparimi i turbinave e njësive B1 dhe B2,
- Impianti për pastrimin e ujrave të zeza.

Investimet në elektrofiltra dhe pajisjet për zvogëlimin e NOX-it fillimisht janë planifikuar të realizohen në vitin 2020 në njësinë B1, ndërsa në vitin 2021 në njësinë B2 të TC Kosova B, mirëpo për shkak të gjendjes së krijuar me COVID 19 dhe projektit të dilatimeve realizimi i projektit është zhvendosur në vitet 2024 dhe 2025. Gjatë inspektimeve në vitin 2020 është konstatuar se duhet të realizohen punë shtesë në delatimet e kaldajave të njësive B1 dhe B2 të TC Kosova B. Investimi i projektit të dilatimeve do të bëhet nga KEK-u ku planifikohet që në njësinë B2 të realizohen në periudhën prill-qershor 2023, ndërsa në njësinë B1 në periudhën korrik-shtator 2023.

4. Burimet e Ripërtrishme

KEK është në proces të realizimit të projektit tjetër të madh strategjik, që ka të bëjë me rritjen e kapaciteteve të veta nga burime të ri përtrishme të energjisë elektrike – Parku solar.

Gjatë 2022, në koordinim me Ministrinë e Ekonomisë, Ministrinë e Financave, Zyrën e Kryeministrit, KFW dhe EIB është përgatitur dokumenti për aplikim WBIF (Western Balkans Investment Frameworke). Parku Solar 100 MW. vlera e projektit është rreth 100 milion euro. Format e financimit do të jenë të kombinuara përfshirë grante, kredi të butë dhe nga vetë KEK. Gjithashtu janë zhvilluar aktivitetet për përcaktimin e pronave për shpronësim, kostoja e vlerësuar e shpronësimeve të 20 hektarëve është 1 milion Euro.

Është në proces të finalizimit dokumenti termat e references për përgatitjen e dokumentit VNMS për Parkun Solar.

Fazat e zhvillimit të projektit:

- Q3 2022 - Vlerësimi i projektit;
- Q1 2023 - Përzgjedhja e konsulentit për përgatitjen e dosjes së tenderit;
- Q4 2022/Q1 2023 - Nënshkrimi i marrëveshjes për kredi/grant;
- Q1/Q2 2023 - Ratifikimi në Kuvendin e Kosovës;
- Viti 2023-2024 - Përgatitja e dosjes së tenderit dhe përzgjedhja e kompanisë për ndërtimin e parkut solar, dhe

- Viti 2025 - Parku solar në operim

Gjatë vitit janë zhvilluar takime fillestare me Ministrinë e Ambientit për t'u informuar për dokumentet që duhen për lejen mjedisore, me ZRrE për autorizim për ndërtimin e papaciteteve të reja gjeneruese, kërkesa në KOSTT për kyçje, si dhe me Kuvendet Komunale të Fushë Kosovës e Obiliqit për pëlqimet për ndërtim dhe leje mjedisore. KEK gjatë këtij tremujori, ka filluar harmonizimin e Strategjisë Zhvillimore të KEK-ut me draft Strategjinë e Energjisë së Republikës së Kosovës 2022-2031 e cila është në proces të miratimit në Qeveri dhe në Kuvendin e Kosovës. Po ashtu KEK ka kontribuar me pjesëmarrje në takimet e Komitetit Teknik Emergjent të themeluar nga Ministria e Ekonomisë sipas vendimit të Qeverisë së Kosovës të miratuar në Kuvendin e Kosovës për vendosjen e masave emergjente. Si dhe është angazhuar në dhënien e komenteve dhe analizave në lidhje me draft Ligjin për Burimet e Ripërtritshme (BRE).

Ambienti

KEK është e vetmja Korporatë në Kosovë që prodhon energjinë elektrike, bazuar në qymyrin linjit si lëndë djegëse, qe pashmangshëm rezulton me ndikim primar në mjedis që përfshin ndotjen e tokës, ujit dhe ajërit.

KEK të gjitha aktivitetet afariste synon ti bazoj në parimin e zhvillimit të qëndrueshëm që nënkupton menaxhimin përgjegjës, afarizmin pozitiv, pajtueshmërinë dhe mirëbesimin e të gjitha palëve të interesuara, zhvillimin dinamik që është miqësor ndaj mjedisit dhe nuk e cenon atë. Përkundrazi synon të ruaj, mbroj dhe avancoj gjendjen e mjedisit përmes zbatimit të kërkesave ligjore dhe standardeve. Përpjekjeve për monitorim dhe përmirësim të vazhdueshëm të e performancës mjedisore me qëllim të zvogëlimit të ndikimeve mjedisore. Të veproj në mënyrë preventive dhe mbikëqyrë vazhdimisht emisionet në ajër, ujë dhe tokë, ruan biodiversitetin si dhe zvogëlon nivelin e zhurmës.

Angazhohet ne krijimin hap pas hapi të strukturave të nevojshme per themelimin, zhvillimin dhe mirëmbajtjen të Sistemit për Menaxhim të Mjedisit (SMM) sipas ISO 14001-2004 si dhe integrimin e problematikave mjedisore në planet zhvillimore dhe strategjinë e KEK-ut. Si dhe do të përkushtohet për shfrytëzimin optimal, racional dhe përgjegjës të resurseve natyrore si dhe të lëndëve të para shtesë, rritjen e efikasitetit të pajisjeve, avancimin e vazhdueshëm të procesit të prodhimit, modernizimin e minierave dhe eksploatimin e kontrolluar të linjitit kualitativ, rritjen e shkallës së koogjenerimit. Do te angazhohet për minimizimin e gjenerimit të mbeturinave, dhe mbeturinave të rrezikshme dhe për menaxhim sa më të mirë të tyre.

Gjatë vitit 2022 janë zhvilluar disa aktivitete qe kanë për qellim realizimin e politikave mjedisore te KEK sh.a. ndërsa aktivitete te tjera janë ne proces te planifikimit dhe zhvillimit.

- Janë realizuar aktivitete të te planifikimit dhe përgatitjes se hapësirave ne Parkun KEK II ne një sipërfaqe rreth 20 ha, rregullimi i rrjedhave dhe pellgjeve ujore, është shtuar fondi i drunjtëve ne këto hapësira,
- Janë mirëmbajtur hapësirat e TC Kosova A dhe Zonës se Seperimeve Kimike, janë ruajtur si dhe mirëmbajtur plantacionet ne Lismir .
- Gjatë vitit 2022 është vazhduar me shume sukses bashkëpunimi me Zyrën e BE ne Kosove, MMPHI dhe komunën e Obiliqit lidhur me realizimin e procesit te Dekomisionimit ne Zonën e Seperimeve Kimike dhe ndërtimit te Magazinës për Ruajtjen e Përkohshme te Mbetjeve te Rrezikshme si dhe bashkëpunimi me Bankën Botërore, MMPHI, Komunën e Obiliqit dhe komunën e Fushë Kosovës, lidhur me realizimin e projektit Parku KEK I.

Projekte te tjera ku janë përfunduar fazat e planifikimit dhe realizimit realizimi i tyre pritet ne vitet ne vijim, si :

- Investimet në ndërtimin e shiritit te gjelbër përreth TC Kosova A, që do të ndikoj në përmirësimin e ajrit, përmirësimin e mobilitetit dhe imazhit
- Vazhdimi i murit mbrojtës tek Seperacioni ne TCA, qe do te ndikoj ne zvogëlimin e përhapjes se pluhurit ne rrethine
- Grumbullimi, ambalazhimi dhe magazinimi i mbetjeve dhe materialeve me përmbajtje te azbestit dhe leshit mineral ne hapësirat e TCB,TCA dhe DPQ, që do te ndikoj ne zvogëlimin e rrezikut për punëtorët e KEK dhe banoret e zonës
- Trajtimi i vajrave me përmbajtje te PCB, qe do te ndikoj ne zvogëlimin e rrezikut për punëtorët e KEK dhe banoret e zonës
- Rehabilitimi dhe rikultivimi i deponise se jashtme te djerrinës në Palaj si dhe
- Hartimi/Realizimi i Planit për Menaxhimin e Integruar te Materialeve dhe Mbetjeve te Ngurta dhe te Lëngëta ne te gjitha divizionet e KEK-ut, qe do te ndikoj drejtpërdrejt ne eliminimin e plote te mbetjeve nga hapësirat punuese, menaxhimin e mirëfillta te tyre, përmes zvogëlimit te rrjedhës se mbetjeve ne burim, grumbullimit, selektimit, riciklimit ,magazinimit te rregullt dhe valorizimit te tyre.

KEK bën vlerësimet e detyrimeve ndaj ambientit dhe i njeh si provizione në Pasqyra Financiare, ku gjatë vitit 2022 provizione për ambientin janë vlerësuar në € 37.8 milion, të kthyera në vlerën e tanishme të parasë të skontuara me koston e borxhit të KEK që ka në bazë të marrëveshjeve me MF.

Prandaj, në bazë të të dhënave në dispozicion- detyrimeve ligjore ose konstruktive, në 10 vitet e ardhshme KEK pret që të ketë një dalje të parasë në vlerë €37.8 milion (në vlerën e tanishme të parasë) për çështje që lidhen me ambientin. Këto detyrime përfshijnë: Trajtimi i mbetjeve të ngurta, lëngëta dhe mbetjeve të rrezikshme; Rehabilitimi dhe ri kultivimi i deponive të hirit; Trajtimi dhe ri kultivimi i deponive të djerrinave dhe Trajtimi i ujërave të shkarkuara në tre divizionet

Plani i Divizionit të Mihjeve

Gjatë vitit 2023, Divizioni i Mihjeve planifikon 8.65 milionë ton prodhim të qymyrit dhe 14.56 milionë m³ të djerrinës, duke furnizuar termocentralet me qymyr në sasi të duhur dhe në kohë, si dhe mbajtjen e rezervave të qymyrit në sasinë e planifikuar . Tabela e planit të biznesit 2023 për këtë divizion është si vijon:

Nr.	TREGUESIT KRYESORË TË PËRFORMANCËS	Njësia	Plani për vitin 2023
1	**Sibovci Jug-perëndimor**		
	Prodhimi i qymyrit	ton	8.650.000
	Zhvendosja e djerrinës	m³	14.560.000

Tabela: Plani i Biznesit 2023 Divizioni i Mihjeve

Sasia dhe cilësia e thëngjillit planifikohet duke u bazuar në bilancin energjetik, dhe sasia e djerrinës përcaktohet bazuar në konfigurimin e terrenit. Po ashtu një sasi prej mbi 500 mijë deri në 1 milion ton është e planifikuar për treg të jashtëm. Realizimi i këtij plani është i varur nga investimet kapitale të cilat pritet të përmbyllen gjatë vitit 2023.

Plani i Divizioneve TCA dhe TCB për gjenerimin e energjisë

Plani për prodhimin e energjisë elektrike është zhvilluar në bazë të Bilancit Vjetor Energjetik të KEK-ut Rishikuar në Janar 2023. Për realizimin e planit, kusht kryesor është furnizimi i vazhdueshëm i thëngjillit në sasitë dhe me cilësinë e duhur, në përputhshmëri me planin e pajtuar edhe me Divizionin e Mihjeve. Po ashtu për shkak të vjetërsisë së pajisjeve kryesore të prodhimit KEK në aktivitetin e vet shoqërohet me në rrezik të lartë të ndërprerjeve të paplanifikuara të prodhimit si rrjedhojë e defekteve të ndryshme. Realizimi i investimeve të planifikuara është vetëm një masë në parandalimin në një masë të caktuar të këtyre ndërprerjeve dhe në realizimin e planit të prodhimit. Tabela e planit të biznesit 2023 për Divizionet e Gjenerimit është si vijon:

Nr.	TREGUESIT KRYESORË TË PËRFORMANCËS	Njësia	Plani për vitin 2023 (MESATARJA/TOTALI)
1	**DISPONUESHMËRIA**	**%**	
	A3	%	79
	A4	%	79
	A5	%	65
	B1	%	70
	B2	%	70
2	**GJENERIMI BRUTO**	**MWh**	
	Kosova A	MWh	2,778,547
	Kosova B	MWh	3,334,078
3	**GJENERIMI NETO**	**MWh**	
	Kosova A	MWh	2,445,000
	Kosova B	MWh	3,013,992

Tabela: Plani i Biznesit 2023 Divizioni i Gjenerimit

Menaxhimi i rreziqeve të Korporatës

Korporata ballafaqohet me pasiguri të ndryshme në aktivitetet e veta për të siguruar realizimin e objektivave. Sipas kërkesave të ligjit 06/L-021 për Kontrollin e brendshëm të Financave Publike,[1] rregulloren e MF Nr. 01/2019[2] për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe rregulloreve të brendshme për menaxhimin e rreziqeve, në koordinim me Bordin e Drejtorëve, KEK ka caktuar Zyrtarin për menaxhimin e rreziqeve, nga 01 Gusht 2022. Sipas ligjit më lartë, ndër përgjegjësitë e udhëheqësit të SSP[3] të përshkruara në nenin 4, paragrafi 1.7, si dhe në nenin 12 Menaxhimi i rrezikut që thotë se është përgjegjës për *vendosjen e sistemit të menaxhimit të rrezikut të dokumentuar dhe përfshin identifikimin, vlerësimin dhe veprimet zvogëlimin e rrezikut në mënyrë që të arrihen objektivat e organizatës (f.10 dhe 13).*

Menaxhimi i rreziqeve sipas kërkesave ligjore, kërkohet të bëhet të paktën një herë në vit. Megjithatë KEK ka rishikuar rreziqet e veta në TM3 2022. Kjo me qëllim që, aty ku masat për menaxhimin e rreziqeve kërkojnë mjete buxhetore, ato të jenë në kohë me procesin e buxhetit për periudhën afatmesme 2023-2025. Me këtë, KEK gjatë procesit të buxhetimit ka mbajtur fokusin në përfshirjen e aktiviteteve për minimizimin e rreziqeve dhe që të ruaj kursin drejt realizimit të objektivave pa kosto të paparashikuara ose me kosto sa më vogla. Ndërsa procesi menaxhimit të rreziqeve për vitin 2023 ka filluar me 20.12.2023 dhe finalizohet me aprovimin e raportit në BtD.

Palët e interesuara duhet ti kushtojnë vëmendje këtyre treguesve të rrezikut të identifikuar nga burime të brendshme të vlerësimit dhe mbi këto informata dhe të dhënat historike mund të ndikojnë në opinionin e tyre lidhur me ecurinë e KEK-ut në të ardhmen, dhe përpjekjeve që KEK është duke bërë për ruajtjen e vazhdimësisë në rritjen e vlerës për aksionarin, nën vëmendjen e ekzistimit të rreziqeve të cilat bartin pasiguri dhe rreziqe që mund të afektojnë arritjen e synimeve.

[1] LIGJI NR. 06/L-021 KONTROLLIN E BRENDSHËM TË FINANCAVE PUBLIKE (rks-gov.net)
[2] ActDetail.aspx (rks-gov.net) RREGULLORE MF- NR. 01/2019 PËR MENAXHIMIN FINANCIAR DHE KONTROLLIN
[3] Udhëheqësi I SSP (Subjekt I Sektorit Publik) sipas ligjit në rastin e KEK Kryeetari I BtD.

Identifikimi i rreziqeve

Për ti trajtuar rreziqet fillimisht duhet ti njohim ato. Sipas ligjit 06/L-021 për Kontrollin e Brendshëm të Financave Publike, në nenin 8 identifikimi i rreziqeve bie mbi bartësit e tyre pra menaxherët/udhëheqësit e njësive. KEK e realizon këtë përmes procesit të pyetësorëve/ formularëve të adaptuara sipas kërkesave të rregullores MF 01/2019. Në to argumentohen në nivele të ndryshme të vendimmarrjes ngjarje të mundshme të cilat mund të rrezikojnë arritjen e objektivave. Kjo përmes pyetjeve dhe analizës së situatave të mundshme se çfarë mund të ndodh, ku, kur dhe si mund të ndodh?! Si dhe kush është personi përgjegjës bartës i rrezikut. Bartësit e rrezikut janë në nivele të ndryshme personat të cilët e kanë në dorë menaxhimin e aseteve dhe/ose operimin e to.

Rreziqet e korporatës janë të grupuara sipas nivelit të vendimmarrjes, në: Strategjike, financiare, Operative dhe të përputhshmërisë. Për nga pjesëmarrja në total regjistrin e rreziqeve paraqiten në grafikun si vijon:

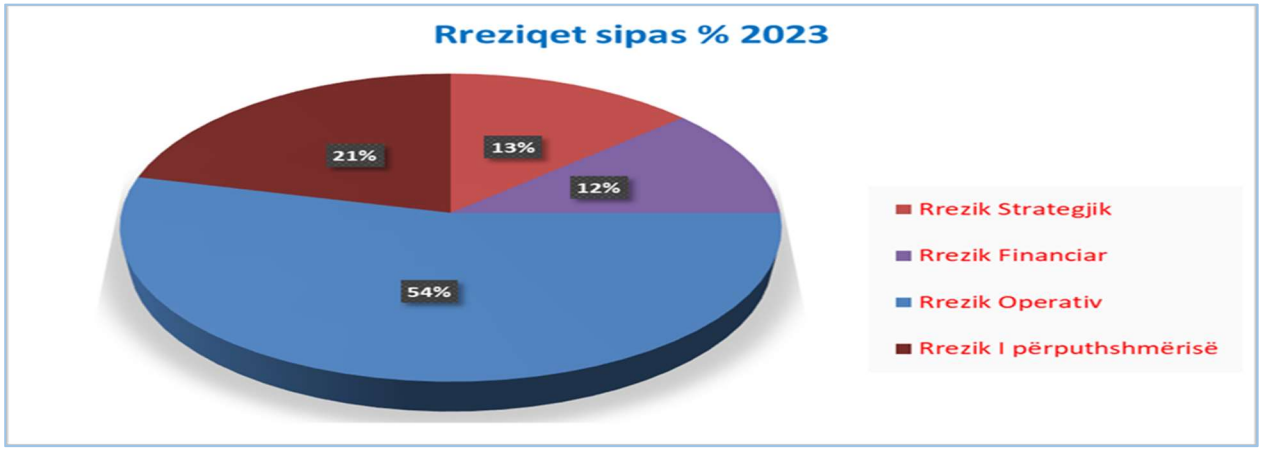

Aplikimi i procedurës për menaxhimin e rrezikut, inkurajon të menduarit afatgjatë dhe strategjik po ashtu i përgjigjet kërkesave ligjore, për identifikimin dhe menaxhimin e rrezikut e cila ndikon në cilësinë e menaxhimit si dhe në garancinë për vazhdimësinë dhe realizimin e objektivave afatgjata të Biznesit.

Rreziqet strategjike

Duke qenë se gjatë dy viteve të fundit korporata ka pasur ndryshime të shumta në Borde dhe menaxhment, duke operuar edhe gjatë vitit 2022 me UD në shumicën e Divizioneve, ka pasur një nivel më të lartë të ekspozimit korporatës ndaj rreziqeve strategjike. Rreziqet strategjike lidhen me nivelin më të lartë të vendimmarrjes në korporatë që është Bordi i Drejtorëve. Këto, në proces të identifikimit të rreziqeve radhiten: kultura dhe qeverisja korporative, planifikimi joadekuat i buxhetit dhe orientimi strategjik,

vendimmarrja për ndryshimet në politikat e çmimeve, transparenca dhe informimi i aksionarit dhe palëve të interesit, përgjegjësia shoqërore e korporatës, etj.

Një nga proceset strategjike me të cilat aktualisht lidhet edhe fati i TC Kosova A, është hartimi i strategjisë së Qeverisë së Republikës së Kosovës për Energjinë, i cili do të bëjë të mundur edhe në aspektin juridik orientimin strategjik- afatgjatë të KEK për investime në TCA, ose de Komisionimi e saj.

KEK ka tashmë për disa vite resht të përfshira në buxhetin e vet blerjen e pajisjeve për Minierën e Re e cila gjatë vitit 2020 ka kulmuar me hartimin e specifikacionit teknik për blerjen e dy ekskavatorëve nga ana e konsulentëve të angazhuar përmes USAID nga marrëveshja e mirëkuptimit me MZHE. Gjatë vitit 2021 nuk ka pas zhvillime në këtë drejtim dhe se të njëjtat janë shtyrë për periudha të mëtejme.

Si rrjedhojë edhe e orientimeve të KEK për rritjen e efikasitetit dhe performancës Bordi i Drejtoreve së bashku me menaxhmentin ka vendosur të realizoj rishikimin funksional të skemës organizative te KEK sha e cila është në proces dhe vazhdon të realizohet që nga viti 2020, me shtyrje të herëpashershme si rrjedhojë e ndryshimeve të shpeshta në bord dhe menaxhment. Pritet që gjatë 2023 të marr epilog ky projekt.

Marrëveshja e Furnizimit me Shumicë, është një pikë tjetër strategjike për të cilën KEK ka pas disa përpjekje për ta ndryshuar që nga viti 2019 megjithëse pa sukses. Kjo marrëveshje e limiton KEK në të ndryshimin e çmimit duke mos qenë mjaftueshëm i fuqishëm në procesin e negocimit vjetor të çmimit të energjisë megjithëse KEK është i de rregulluar që nga viti 2017, pavarësisht kostove të prodhimit më të larta nuk ka qenë e mundur përfshirja e tyre në marrveshjet vjetore për çmimin me partnerët kryesor KEDS dhe KESCO.

Projekti i elektrofiltrave donacion i BE ka ndikuar në kohën e realizimit të gjitha projekteve të KEK duke bërë që rreziqe të tjera të mund të shkaktohen në proces.

Rreziqet e tregut dhe nga palët e treta

KEK përcillet nga rreziqe të mundshme nga mos përmbushja e detyrimeve nga palët e treta, është një faktor i rrezikut që ka ndikuar në vitin 2022 dhe vazhdon të jetë i mundshëm përgjatë periudhës së krizës energjetike.

- Gjatë periudhës së Pandemisë rreziqet ishin kryesisht të natyrës së vonesave dhe dështimeve në realizim të kontratave, si rrjedhojë e problemeve të shkaktuara nga mbyllja e fabrikave, raste të zjarreve, reduktimet në prodhim si rrjedhojë e reduktimeve të stafit, mbyllja pamundësia e lëvizjes etj.

Kjo formë e rreziqeve nga kontratat ishte e mbuluar me transferim të rreziqeve dhe rishikimet ishin te mundshme.

- Ndërsa në kohën e krizës së energjisë kemi një natyrë tjetër të rreziqeve e cila vie nga rritja e çmimeve te energjisë dhe pasojë e luftës në Ukrainë. Kjo ka shkaktuar probleme zingjirore duke rritur çmimet e energjisë dhe vendet e varura nga importi i energjisë kishin probleme në furnizim.
- Edhe gjatë vitit 2022, ka ndodhur ndërprerja e disa kontratave si rrjedhojë e ndryshimeve në çmimet në bursa, sidomos për metalet. KEK këtë lloj të rrezikut pavarësisht nga nevoja e kontratës nuk mund ta menaxhoj përveç me shkëputje si rrjedhojë e kërkesave të LPP. Një zgjidhje mund të ishte lidhja e kontratave kornizë me shumë OE, ku sipas buxhetit do të thirreshin për ofertomë të herëpashershme.
- Mungesa e analizës së rreziqeve të palëve të treta. Psh KEK nuk ka informata dhe nuk kërkon informata të tilla për rastet kur OE mund të kenë dështuar në realizimin e detyrimeve ndaj të tjerëve. Mirëmbajtja e një regjistri në nivel kombëtar do të ndikonte në të gjithë autoritetet kontraktuese, ku edhe KEK do të zvogëlonte rrezikun e operimit me operator ekonomik të papërgjegjshëm.
- KEK ballafaqohet me konteste të shumta gjyqësorë të cilat bazohen kryesisht në interpretime të kaluara ligjore dhe zbatimin praktik të ligjit të punës ose me konteste të ndrysmë në zbatimin e tij. Rastet përfshijnë edhe ish/punëtorët e KEK, kryesisht raste të vjetra të cilat datojnë nga ndarja e distribucionit por edhe konteste të tilla për pagesat e orëve jashtë orarit dhe të vikendeve e cila është humbur nga KEK dhe është e mundshme të kemi dalje të mjeteve në të ardhmen në vlerë mbi € 3.5 milion. KEK aktualisht është në përgatitje të lëndës për shqyrtim të ligjshmërisë në Gjykatën kushtetuese megjithatë kjo nuk e ndalon ekzekutimin e pagesave ndaj palëve, e cila është e obligueshme pas vendimit të formës së prerë të Gjykatës Supreme.
- Vonesa në procedura të prokurimit shkaktojnë vonesa në realizimin e projekteve. Mungesa e trajnimeve të mjaftueshme dhe adekuate për proceset e prokurimit dhe menaxhimit të kontratave. Ekzistojnë edhe probleme të natyrës së hartimit të specifikave teknike dhe probleme të tjera me përcaktimin e prioriteteve në blerjet e iniciuara, të identifikuara nga ana e ZEP.

Rreziqet financiare

Përkundër intensitetit të shtuar dhe nivelit të rritur të transaksioneve si rrjedhojë e krizës energjetike KEK, janë rritur rreziqet përfshirë edhe ato financiare megjithëse është mirëmbajtur nivel i likuiditetit dhe performancës financiare. Rreziqet financiare janë në nivelin më të lartë hierarkik të korporatës. Përgjegjës janë Bordin dhe menaxhmenti. Aktualisht raporti borxh/ekuitet, është ulur nga 0.67 në 0.41, si rrjedhojë zvogëlimit të nivelit të borxhit të korporatës dhe aftësisë së vet afatgjatë për shlyerjen e detyrimeve. Si

rezultat i Pandemisë gjatë vitit 2021 dhe për më tepër kriza globale e energjisë gjatë vitit 2022 ka ndikuar në rritjen e rreziqeve financiare, kryesisht në:

- Realizimin e të hyrave duke shkaktuar një rritje të ndjeshme të llogarive të arkëtueshme, likuiditeti/paraja e gatshme pashmangshëm,

- gjatë vitit 2022 KEK ka afatizuar mjetet e veta të lira në depozita bankare me afat një dhe tre vjeçare. Kjo ka ndikuar në rritjen e përfitimeve nga KEK, megjithëse ekziston një nevojë emergjente për investimet e buxhetuara, afatizimet duhet të përputhen me nevojat e KEK për daljet e parasë për realizimin e investimeve.

Depozitat bankare	Total TDA	TDA 3 Mujore	TDA 1 Vjeçare	TDA 2 Vjeçare	TDA 3 Vjeçare
Interesi %		1.2	2.4 - 2.5	2.65	2.85
Total	**145,400,000**	**5,000,000**	**43,500,000**	**6,000,000**	**90,900,000**
Kushtet e kontratës për depozita 1 vjeçare e cila ka shumën €15.0 milion dhe ajo 2 vjeçare shuma €6.0 milion të, në rast të përfundimit të më hershëm para maturimit, KEK nuk do të gëzojë interes. Ndërsa, tek depozitat tjera, KEK gëzon të drejtën e interesit deri në ditën kur ndërprehet marrëveshja e parakoshshme edhe para maturimit të saj.					

- Raportimi dhe kontrolli financiar, në këtë aspekt KEK ka një dozë të rrezikut e cila vjen nga mënyrat e raportimit dhe përdorimi i softuerëve të vjetër dhe me probleme të theksuara të sigurisë për sa i përket kontrolleve të brendshme. Megjithatë, me aplikimin e softuerit të ri financiar si dhe me angazhimin e stafit shtesë gjatë vitit 2022, pritet që një pjesë e këtyre rreziqeve do të eliminohen. Sfidë edhe gjatë vitit 2023, mbetet trajnimi i stafit për përdorimin e ERP dhe angazhimin e stafit të ri për pozita të domosdoshme.

- Çmimet e karburanteve- ndryshimet e shpejta në çmimet e karburanteve dhe metaleve kanë shkaktuar probleme financiare për KEK duke bërë të nevojshme edhe rishikimin e kushteve të kontratave apo edhe kërkesa për ndërprerjen e tyre ose mos nënshkrim në disa raste. Ndryshimet e shpeshta në tarifat e aprovuara nga ZRRE për çasjen në rrjetin e KOSTT, kostot e prodhimit jo-konkurruese/mos pranimi i kostove të prodhimit në çmimet e energjisë, ndryshimi në normat e interesit ka ndikim të drejtpërdrejt në nivelin e performancës vjetore të korporatës, etj.

Rreziku i çmimeve

Gjatë vitit 2022 KEK u përball me rritjen e çmimeve të energjisë elektrike në burrsa ndërkombëtare të tregtimit të energjisë. Kjo kishte ndikim të dyanshëm megjithëse me efekt të kundërt. Efekt pozitiv në rritjen e çmimeve kishte në shitjet e eksportit ku vlera e shitjeve ishte për 102% më e lartë si rrjedhojë e rritjes së çmimit mesatar për 161% ose 202.8 €/MWh krahasuar me 77.6 €/MWh në vitin 2021.

Eksporti	2022	2021	Ndryshimi ne Vlerë	Ndryshimi në %
çmimi mesatar	202.2	77.6	124.6	161%
sasia MWh	580,660	747,831	(167,171)	-22%
vlera	**117,385,508**	**58,011,717**	**59,373,791**	**102%**

Burimi i të dhënave Departamenti i tarifave dhe çështjeve Rregullative KEK.

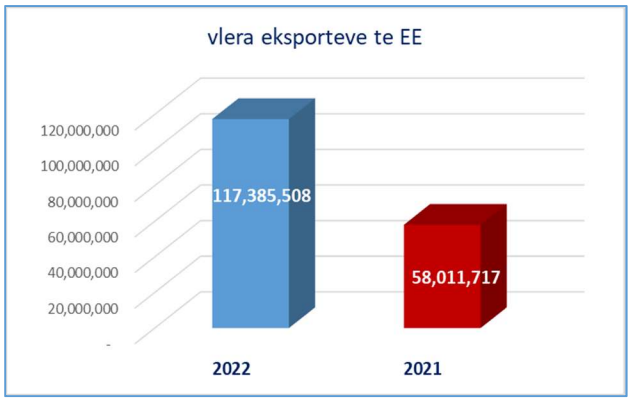

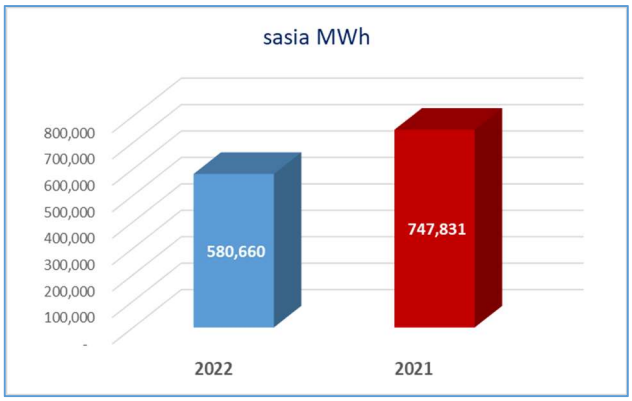

Nga Maji i vitit 2013, KEK nuk importon energji elektrike për të mbuluar deficitin në bilancin energjetik të Kosovës, prandaj, ekspozimi ndaj rrezikut të mallit është i kufizuar vetëm në çmimet e eksportit të energjisë, i cili kishte ndikim pozitiv në të hyrat e korporatës gjatë vitit 2022.

Gjatë vitit 2022, për shkak të efekteve përcjellëse të pandemisë Covid -19 dhe krizës energjetike, KEK nuk ka ndryshuar çmimin për blerësit vendor. Kjo me qëllim të vetëm, lehtësimin e barrës së çmimeve ndaj konsumatorëve fundor të energjisë elektrike. Respektivisht, çmimet për USS janë 29.5 €/MWh, ndërsa për mbulimin e humbjeve janë 36 €/MWh.

Aftësia negociuese

Detyrimet mes palëve në shitjen me shumicë të energjisë në vend, KEK i ka të rregulluara me marrëveshje për shitjen me shumicë të energjisë tek KESCO dhe KEDS. Këto marrëveshje obligojnë KEK për nominimin e sasisë së prodhuar tek këta dy Operator dhe pjesën e mbetur (kryesisht prodhimi gjatë natës) nga energjia e eksporton. Si rrjedhojë e këtyre raporteve kontraktuale me blerësit kryesorë, KEK nuk ka fleksibilitet në negocimin e çmimeve të energjisë, e cila e ndikuar edhe nga situata e krizës energjetike, gjatë vitit 2022, nuk ka bërë aneks marrëveshje për çmimet e shitjes me shumicë për USS dhe Humbjet në rrjet. Megjithëse KEK nuk ka rrit çmimet si përkrahje ndaj konsumatorëve fundor të energjisë elektrike, KEK vazhdon të shoh të nevojshme rritjen e çmimit të energjisë në përshtatje me obligimet e pritura që KEK ka karshi objektivave të veta për stabilitetin e prodhimit të energjisë dhe detyrimeve të pritshme ndaj ambientit. Figurat më poshtë japin një pasqyrë të situatës së KEK në tregun e energjisë e varur nga sasia e energjisë sipas destinimit, dhe ndikimit të kësaj në negocimin e çmimeve të energjisë nën kushtet e numrit të vogël të blerësve dhe specifikave të korporatës në shitjen e energjisë:

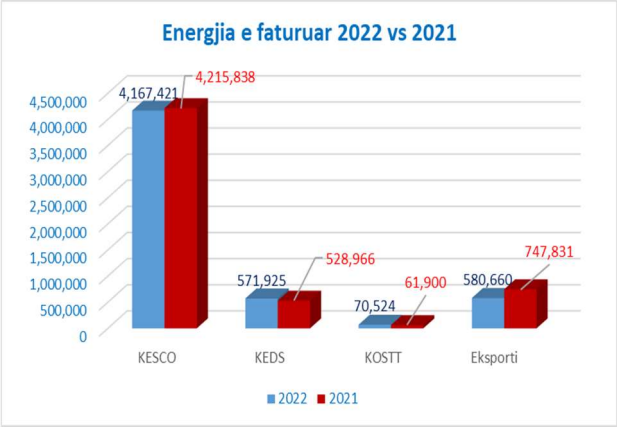

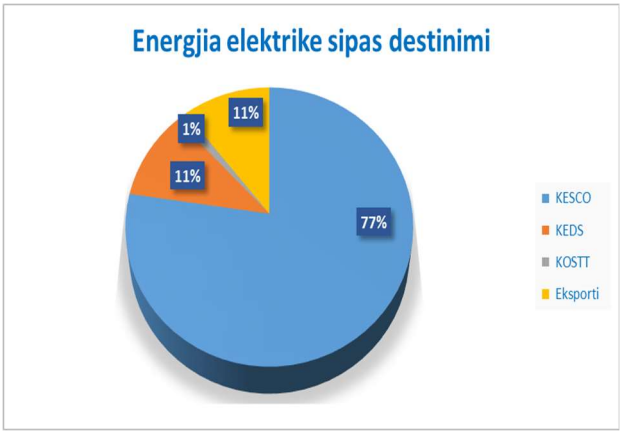

Energjia - MWh	2022	2021	Ndryshimi në sasi	Ndryshimi ne %
KESCO	4,167,421	4,215,838	-48,417	-1.1%
KEDS	571,925	528,966	42,959	8.1%
KOSTT	70,524	61,900	8,624	13.9%
Eksporti	580,660	747,831	-167,171	-22.4%
TOTAL	5,397,577	5,660,415	-262,838	-4.6%

Burimi i të dhënave Departamenti i tarifave dhe çështjeve Rregullative KEK.

Rreziku i kreditimit

Edhe gjatë vitit 2022 KEK –u ka vazhduar të jetë i ekspozuar ndaj rrezikut të kreditimit si rrjedhojë e aktiviteteve të veta të shitjes. Vonesat në mbledhjen e detyrimeve nga KESCO dhe KEDS, të shkaktuara fillimisht nga Pandemia COVID-19, nga ana e konsumatorëve si rrjedhojë e kufizimit të lëvizjes, mbylljes s ekonomisë në periudhën Mars- Qershor 2020, e vazhduar me problemet e krijuara nga Kriza energjetike dhe rritja e çmimeve të fund vitit 2021 dhe e vazhduar përgjatë vitit 2022, ka shkaktuar vonesa në pagesën e faturave ndaj KEK, duke u reflektuar me aplikimin e kamat vonesave.

- Kryesisht për shkak të krizës energjetike, Llogaritë e Arkëtueshme, paraqitura me vlerën neto të realizueshme janë rritur nga € 54.75 milion në vitin 2021 në € 76.55 milion në fund të vitit 2022[4]. Këtu ndikimin kryesor e ka rritja e LLA nga konsumatorët vendor të energjisë elektrike në fund të vitit 2022, e cila është rritur për 31% krahasuar me 31 Dhjetor 2021. Po ashtu, në këtë zë kishte, rritja parapagimeve për furnitorët me 1.8 milion ose 47%, si dhe rritja e interesit të arkëtueshme (i cili në vlerë më të madhe buron nga aplikimi i interesit në vonesën e pagesës së faturave nga KESCO dhe KEDS) për vonesën në pagesë të faturave të energjisë të shitura në vend tek partnerët kryesor të KEK. Kjo gjendje ka vazhduar përgjatë 2022 dhe 2023, përkundër përpjekjeve për menaxhimin e situatës:

KESCO	Qershor'22	Korrik'22	Gusht'22	Shtator'22	Tetor'22	Nëntor'22	Dhjetor'22	Total pa interes	Interesi për Mars 2020 - Gusht 2021	Total
Fatura për Energji	- €	- €	4,875,908.10 €	8,482,183.38 €	9,930,889.44 €	11,161,768.68 €	14,416,841.16 €	48,867,590.76 €		48,867,590.76 €
Interesi i Akumuluar KESCO	505,178.60 €	555,041.36 €	330,466.89 €	310,022.28 €	289,613.19 €	300,132.72 €			1,062,715.06 €	6,176,927.70 €
Interesi i Akumuluar KEDS										381,338.90 €
Total	505,178.60 €	555,041.36 €	5,206,374.99 €	8,792,205.66 €	10,220,502.63 €	11,461,901.40 €	14,416,841.16 €	48,867,590.76 €	1,062,715.06 €	55,425,857.36 €

MASAT: Janë mbajtur disa takime dhe janë përcjell shkresa dhe komunikime lidhur me trajtimin e këtij borxhi. Divizioni Financiar ka përcjell lëndët (faturat dhe konfirmimet nga KEDS dhe KESCO) në zyrën Ligjore për trajtim përmes rrugëve përmbarimore. Për këtë rrezik, KEK-u ka njoftuar ZRRE dhe Aksionarin. Aktualisht, ekzistojnë komunikime të vazhdueshme me KEDS dhe KESCO, dhe pas ndryshimeve tarifore të aprovuara nga ZRRE dhe për shkak të trendeve sezonale të konsumit, janë vërejtur trendë pozitive në rritjen e pagesave për obligimet. Megjithatë KEK, menaxhimin e këtij rreziku nuk e ka përjashtuar mundësinë e inkasimit të faturave përmes përmbaruesit, për çka palët janë njoftuar përmes shkresave zyrtare përgjuat 2022.

- Ndërsa sa i përket eksportit të energjisë, kompania ka marr masa për transferin e rrezikut të kreditimit të shitjes së eksporteve përmes mbulimit të shitjeve me garancione të përmbushjes, dhe sipas kërkesës së tregtarëve KEK ka lejuar edhe mbulimin e tregtimit të energjisë me depozita në para në llogaritë e

[4] Vlera mund të ndryshoj me finalizimin dhe auditimin e PF 2022

KEK. Po ashtu shitjet realizohen strikt sipas rregullave të aprovuara nga ZRRE dhe me operatorë të licencuar.

- Rreziku i kredisë për para dhe ekuivalentë të saj konsiderohet i papërfillshëm, pasi palët janë banka me reputacion dhe në përgjithësi sektori bankar në Kosovë konsiderohet me stabilitet të lartë. Ekspozimi maksimal i kompanisë ndaj rrezikut të kredisë pasqyrohet nga vlera kontabël e secilës pasuri financiare në Pasqyrën e Pozicionit Financiar.
- Duke qenë se investimet financiare jo-qarkulluese, përbëjnë 29.4% Të total aseteve jo-qarkulluese Më 31.12.2022, me qëllim uljen e nivelit të rrezikut, KEK duhet të shqyrtoj në të ardhmen diversifikimin maksimal të portofolios së investimeve, duke përfshirë edhe në bono të thesarit të tregtueshme në Kosovë dhe me likuiditet të lartë. Po ashtu investimet financiare duhet të realizohen përmes rregullores dhe analizës financiare të portofolios së investimeve.

Rreziqet e likuiditetit

Rreziku i likuiditetit lidhet me aftësinë e KEK për të gjeneruar flukse hyrëse të parasë të mjaftueshme për të shlyer detyrimet e veta afatshkurtra. Këta tregues financiarë monitorohen dhe raportohen periodikisht tek aksionari dhe palët e interesit, dhe në bazë të raporteve të shpalosur në vijim, në afatshkurtër KEK nuk parasheh të ballafaqohet me rreziqe likuiditeti.

- Përkundër rritjes së llogarive të arkëtueshme në dy vitet e fundit si pasoj e Pandemisë Covid 19 dhe krizës energjetike, KEK ka një stabilitet në likuiditet e vërejtur edhe nga treguesit kryesorë të paraqitur në tabelën më poshtë. Megjithëse, paraja e gatshme është zvogëluar me 14%, kjo kryesisht si rrjedhojë e rritjes së investimeve financiare në depozita afatshkurtra KEK në vlerë € 48.5 milion (deri në 1 vit) dhe depozita bankare deri në 3 vite € 96.9 milion.
- Duke qenë se KEK ka pasur një nivel të lartë likuiditetit, kjo edhe si rrjedhojë e mos realizimit të disa nga projektet kryesore investive të cilat janë shtyrë për vitet vijuese, për shkaqe të sqaruara në këtë raport, duke ulur nivelin e kërkesave për daljen e parasë së gatshme por edhe si rrjedhojë e rritjes së çmimit të energjisë për eksportet, niveli i kapitalit punues, sipas gjendjes më 31 Dhjetor 2022, është rritur në 171.9 milion, nga € 139.2 milion më 2021.
- Si rrjedhojë e investimeve financiare, Acid test ratio = 3.02 është zvogëluar (2021:3.47), çka në afatshkurtër tregon se kompania është e pa ekspozuar ndaj rrezikut të likuiditetit dhe të aftë të shlyej shpejt detyrimet e veta përkundër nivelit të rritjes llogarive të arkëtueshme.

- EBITDA si tregues i aftësisë së korporatës për të investuar në asete fikse, kap vlerën € 165.2 milion në 2022, krahasuar me €113.9 milion në vitin 2021. Më poshtë tregues kryesor financiar:

Raportet/normat likuiditetit	2022	2021	2020	2019
Paraja e gatshme në €'000	97,140	112,517	67,929	67,207
Neto kapitali punues në €'000	171,885	139,248	94,511	77,364
Borxh/ekuitet	0.41	0.67	0.85	1.08
Norma rrjedhëse	3.3	3.89	3,77	3.27
Acid test	3.02	3.47	3.19	2.66
EBITDA në '000€	165,250	113,921	72,940	61,030

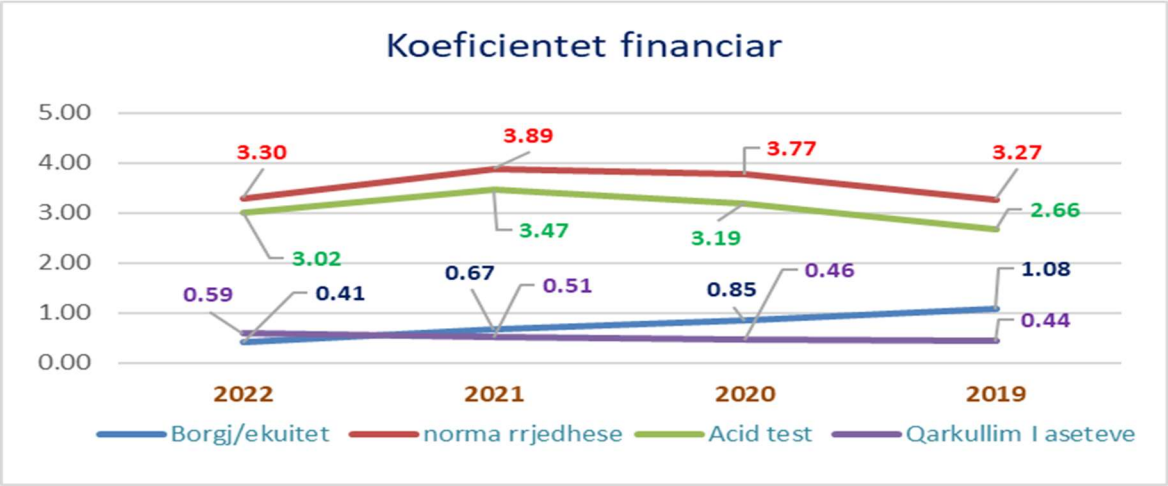

Rreziqet operative

Janë rreziqe me nivel të mesëm operativ të vendimmarrjes. Lidhen me probleme të ndryshme që kanë të bëjnë me - me mungesën e burimeve njerëzore si dhe mosha mesatare e lartë e punëtorëve, probleme në rrjetin e furnizimeve dështime në realizimin e kontratave, mosfunksionim i pajisjeve kryesore, gabime të operatorëve /dëme aksidentale, vjedhja dhe mashtrimet, etj (shih regjistrin e rreziqeve).

Rreziku i mos-realizim të buxhetit

Megjithëse KEK ka rritur vit pas viti, aftësinë e vet për të investuar në asete fikse, si një nevojë tashmë e urgjente për të rritur stabilitetin e prodhimit të energjisë elektrike, ekzistojnë një sërë faktorësh që e rrezikojnë përparimin e shpejtë në këtë drejtim , dhe që lidhen kryesisht me një orientim strategjik më të qartë, përkundër faktit, që nevoja për investime në KEK mbetet shumë e lartë.

Kjo gjendje e rrit nevojën e KEK të krijimit sa më të shpejtë të një profili të rrezikut e cila me fillimin e aplikimit të procedurës në vitin 2020, për shkak të situatës së pandemisë, situatën politike dhe së fundmi me krizën energjetike ka krijuar pasiguri shtesë nga faktorë të jashtëm duke e bërë edhe më të rëndësishëm forcimin e nevojës për menaxhim më të mirë të rreziqeve me qëllim realizimin e objektivave të korporatës.

Viti 2023, mund të jetë faza e fundit e krizës energjetike. Megjithatë, periudhat e krizave nga pandemia dhe kriza energjetike, është një periudhë tranzicioni e cila ka shkaktuar ndryshime strukturore të kostove dhe shpenzimeve. Rritja e inflacionit kryesisht nga në çmimet e karburanteve, kemikaleve, ndryshimet e çmimeve të metaleve dhe të tjera, ka reflektuar në rritjen e kostove të prodhimit për KEK.

KEK ka disa rreziqe kryesoret të cilat përmbledhtas adresohen në proces edhe pse të limituar në aktivitete, që ndërlidhen me realizimin e buxhetit 2023-2025, janë:

- Megjithëse Pandemia shkaktoi çrregullime të mëdha në të gjithë ekonomie e vendit, sektori i minierave dhe ai i energjisë ku operon KEK ka mbajtur një nivel të lartë të realizimit të planit të prodhimit. Efektet e krizës energjetike ose krizave të tjera që ndikojnë drejtpërdrejt në çmimet e energjisë pritet të kenë efekt më të madh në realizimin e planeve buxhetore dhe afariste të KEK.

- Vjetërsia e kapaciteteve aktuale gjeneruese, bënë që mbajtja e prodhimit të energjisë në sasinë e planifikuar për ta mbuluar gjithë kërkesën vendore është e pasigurt. Në këtë pikë statusi i TCB është i qartë dhe investimet aty janë të definuara ndërsa mbetet për tu sqaruar orientimi afatgjatë në TCA me strategjinë e energjisë e cila është në proces. Me këtë varet edhe realizimi i buxhetit të KEK për bllokun A3.

- Mosrealizimi i investimeve strategjike në ndërrimin e elektro-filtrave në TCB të planifikuara të realizohen sipas planit të paraparë për vitin 2020 janë shtyrë fillimisht për vitin 2021/2022 pastaj janë shtyrë sërish për vitet 2024/2025.

- Shtyrja e projektit të Elektrofiltrave për vitin 2024/25, ka bërë të nevojshëm ndryshimin e planifikimeve buxhetore të KEK dhe duke shfaqur probleme me kontratat ekzistuese të lidhur me projektet që duhet të realizohen në kohën e njëjtë me donacionin e BE. Aktualisht, realizimi i këtyre projekteve është i ndërlidhur me projektin e delatimeve.

- Mosrealizimi i investimeve kapitale mbetet një nga rreziqet kryesore që ndikon në stabilitetin e prodhimit. Gjatë vitit 2022 ka pasur ndryshime të shpeshta të BVEE si rrjedhojë problemeve të krizës

energjetike duke shkaktuar shtyrjen e projektit të financuar nga BE për Elektrofiltrat. Kjo në disa raste (në TCB) ka shkaktuar edhe vonesa në realizimin e investimeve të KEK, të cilat edhe pse të kontraktuara, për shkak të nevojës për ndalesa të gjata të njësive gjeneruese për realizim nuk kanë mundur të realizohen këtë kohë .

- Ndryshimet e njëanshme të taksave/tarifave nga ZRRE, me aplikimin e tarifave për MWh të prodhuar për çasjen në rrjetin e KSTT –it, duke e rritur shpenzimet e paplanifikuara.

- Pensionimet e kuadrove me përvojë dhe vonesat në zëvendësimin e tyre, si dhe ndryshimet e shpeshta në KEK, bëjnë që të ketë vonesa në realizimin e projekteve ose edhe në buxhetin vjetor, rrjedhimisht ndikon në arritjen në kohë dhe me cilësi të objektivave.

- Pafuqia negociuese , është një element që vjen nga MFSH (BSA) me KEDS dhe KESCO që po ashtu ka ndikuar në vonesat e theksuara në inkasimin e energjisë elektrike dhe në pafuqinë negociuese të KEK në ndryshimin çmimit të energjisë elektrike të shitur brenda vendit.

- Rritja e njëanshme e shpenzimeve të të Licencuarve nga ZRRE për tarifat e KOSTT, ka shkaktuar pasiguri në planifikim dhe si rrjedhojë rritje e ndjeshme e shpenzimeve të KEK.

Rreziqet e përputhshmërisë

Detyrimet e drejtorëve dhe zyrtarëve lartë të korporatës për përputhshmërinë me rregulloret dhe ligjet e aplikueshme si dhe funksionimin e mirë të kontrolleve të brendshme, të cilat ndikojnë në uljen e rreziqeve kritike gjatë 2022, si: mbrojtja e shëndetit dhe siguria e punëtorëve, detyrimet ndaj palëve të treta për rastet e arbitrazhit, detyrimet për kontestet ligjore nga punëtorët, detyrimet për trajtimin e asbestit, detyrimet për mbrojtjen nga ndotja atmosferike e tokës/ujit dhe ajrit, rreziqet e katastrofave natyrore, raportimi rregullativ, etj.

- Në Nëntor 2020 KEK ka pranuar raportin përfundimtar për vlerësim te riskut, nga kompania konsulentë e angazhuar për të siguruar informata dhe specifika lidhur me tregjet ekzistuese të sigurimeve dhe mundësitë e sigurimit të aseteve qenësore te KEK-ut nën kushtet e tyre fizike. Kjo çështje është diskutuar disa herë me BpD gjatë vitit 2021. Ky raport bazohet në kushtet dhe praktikat e vëzhguara dhe informacionin e vënë në dispozicion në kohën e studimit vlerësues. Ky studim përfshiu një rishikim të gjendjes së ndërtesave, operacioneve, rreziqeve natyrore

dhe sistemeve të mbrojtjes nga zjarri duke përjashtuar sigurinë e jetës. Ai gjithashtu përfshiu një rishikim të kontrolleve administrative të tilla si inspektimi, testimi dhe mirëmbajtja e sistemeve dhe pajisjeve të mbrojtjes nga zjarri, dëmtimet e këtyre sistemeve dhe planifikimi i emergjencave te mbrojtjes nga zjarri.

- Gjatë studimit në terren, rreziqet janë konstatuar te janë brenda konceptit të zbutjes së rrezikut. Objektet e shqyrtuara gjatë studimit konsiderohen në gjendje mesatare të krahasuar me impiante shtetërore që përdorin teknologji dhe kane moshe të ngjashme. Megjithatë, për shkak të moshës, këshillohet fuqimisht që një rehabilitim gjithëpërfshirës dhe domethënës duhet të planifikohen investime ne të gjithë impiantet kyqe.
- Ne këtë raport jenë dhënë edhe rekomandimet specifike për formulimin (ose përmirësimin ekzistues) të Programeve të Menaxhimit si dhe sigurimin (ose rritjen) e masave mbrojtëse fizike për të kontrolluar rreziqet specifike kryesisht të analizuara nga pikëpamja dhe fushëveprimi i këtij raporti.

Me qellim te dhënies së informacioneve objektive për menaxhimin e këtij rreziku dhe që (në rast inicimi aktivitetit) të mundësojnë re-siguruesit kredibil të ofertojnë për shitje të polices së sigurimit, janë kontraktuar shërbimet për vlerësim te riskut në KEK gjatë 2020. KEK ka diskutuar këtë çështje me bordin e drejtorëve dhe në mbledhjen vjetore me Aksionarin në Nëntor 2021. Si konkluzion nën kushtet kur ne jemi të obliguar të bëjmë investime që ndikojnë në stabilitet të pajisjeve prodhuese në të gjitha divizionet, për shkak të vlerës së lartë të parashikuar të primit dhe kufizimeve të tregut të sigurimeve, ***KEK nuk ka planifikuar të bëjë sigurimin e aseteve****. Ky rrezik edhe për shkak të kostove që tejkalojnë përfitimet për menaxhimin e tij ende mbetet i njëjtë. Kjo i përgjigjet natyrës së rreziqeve dhe kohës që KEK duhet ti trajtoj.*

- Gatë vitit 2022 KEK ka identifikuar të nevojshme vlerësimin e rrezikshmërisë së vendeve të punës e cila është në proces dhe pritet të trajtohet gjatë vitit 2023. Kjo çështje, është obligim I punëdhënësit sipas Ligjit 04/L-161. Pas përfundimit të Vlerësimi I rrezikut do të përshtaten edhe rregulloret dhe politikat për te gjitha divizionet e KEK-ut, me qellim përcaktimin e masave parandaluese te aksidenteve ne vendet e punës.

Masat për menaxhimin e rreziqeve

Menaxhimi i rreziqeve është proces i vazhdueshëm dhe kërkon zbatimin e masave të parapara nga vet bartësit e rreziqeve, si personat më kompetent për eliminimin e situatave të pafavorshme. Këto masa dhe afatet janë të përshkruara në regjistrin e rreziqeve.

- Rreziqet strategjike- niveli i vendimmarrjes është i Bordit të Drejtorëve dhe Menaxhmentit të lartë të korporatës. Kërkohet monitorim i shtuar për zbatimin e kërkesave për eliminimin e rreziqeve të identifikuara në këtë kategori.
- Rreziqet Financiare- përgjegjës Drejtori Financiar dhe Drejtori Menaxhues, me përkrahjen e BtD për vendimet e mëdha. Kërkohen aktivitete periodike të listuara tek identifikimi dhe regjistri i rreziqeve.
- Rreziqet e përputhshmërisë- niveli i menaxhmentit dhe përgjegjësi e të gjithë drejtuesve në të gjitha nivelet, që të veprojnë në përputhje me ligjet dhe rregulloret e aplikueshme duke ndikuar në funksionimin e mirë të kontrolleve të brendshme, të cilat pastaj ulin nivelin kritik të rreziqeve 2023.
- Rreziqet operative - niveli i vendimmarrjes për menaxhimin është i menaxhmentit. Zvogëlimin e këtij grupi të rreziqeve, varen shumë nga realizimi i buxhetit. Në vitin 2022, sipas të dhënave nga departamenti i Buxhetit, realizimi i buxhetit ishte i ulët:

	Buxheti 2022			Buxheti 2021		
	vlera	Zotuar	Realizim	vlera	Zotuar	Realizim
Operative	145,976,508	71.9%	**56.8%**	97,591,824	52.8%	**34.6%**
kapitale	58,923,716	65.5%	**18.4%**	84,915,875	68.7%	**20.5%**

Realizimi i investimeve kapitale, në veçanti është i lidhur me stabilitetin e prodhimit të energjisë elektrike dhe të thëngjillit, si rrjedhojë ndikon në të hyrat e korporatës dhe uljen e shpenzimeve të paplanifikuara. Masat, që varen nga KEK, për të minimizuar rrezikun në mos realizim të buxhetit 2023, ndër të tjera, janë:

- Inicimi me kohë i kërkesave për blerje, trajtimi me kujdes të shtuar dhe profesional i specifikimeve teknike dhe kërkesave administrative, hulumtim intensiv i tregut, trajnime për stafin e involvuar në blerjet dhe menaxhimin e kontratave etj,
- Zbatimin me përpikëri të standardeve operues të punës dhe kërkesave teknike etj.,
- Inicimi i konkurseve për angazhimin e punëtorëve dhe menaxhimi me kujdes i shpalljeve publike për angazhimin e kuadrove me kohë për përmbushjen e kërkesave urgjente për staf profesional dhe jo vetëm. Etj.

RAPORTIMET SHTESË PËR AKSIONARIN

Qeverisja korporative

KEK Sha operon në tregun e energjisë si ofrues i të mirës publike nën rregullat e qeverisjes korporative në përputhje me ligjet dhe aktet tjera ligjore, drejtohet nga Bordi i Dretorëve si organi drejtues më i lartë i Korporatës.

Bordi I drejtorëve është organ I pavarur dhe profesional, I zgjedhur përmes procedurave ligjore dhe transparente nga ana e aksionarit. Është përgjegjës për përcaktimin e strategjisë së Korporatës dhe orientimet afatgjata të biznesit, drejt rritjes së vlerës së interesit të aksionarit në kompani. Funksionet e bordit përfshijnë krijimin, vlerësimin dhe mbikëqyrjen, e strategjisë së korporatës, duke marrë për bazë edhe analizën e rreziqeve me të cilat kërcënohet mos realizimi I pritjeve financiare dhe jo financiare përfshirë rreziqet sociale, mjedisore, ambientale të reputacionit dhe etikes së biznesit.

Përveç që vendos për strategjinë e biznesit, bordi ka për detyrë zgjedhjen dhe monitorimin e menaxhmentit të lartë të kompanisë, bartjen e autorizimeve dhe monitorimin. Rolin e vet mbikëqyrës Bordi i Drejtorëve e kryen përmes mekanizmave të ndryshëm. Për këtë qëllim kompania ka të themeluar komitetin e Auditimit i cili vepron në kuadër të Bordit të Drejtorëve në përputhje me kërkesat ligjore të ligjit për NP dhe me praktikat më të mira të qeverisjes korporative.

Gjatë vitit 2022, KA për aprovim procedurat e funksionimit te ZAB, hartimin e planit vjetor etj. Si dhe ka dhenë opinione për procedurat dhe rregulloret qe është dashur qe te aprovohen ne BD përmes Komisionit te Auditimit.

Për të qenë në përputhje me të gjitha rregulloret dhe për të vendosur dhe promovuar rregullat etike përmes procedurave të qarta të ofroj transparencë dhe të kërkoj llogaridhënien në aktivitetet e veta për realizimin e objektivave të biznesit, korporata ka të aprovuar dhe zbaton: Kodin e qeverisjes korporative, kodin e sjelljes dhe etikës si dhe kodin e punës, të aprovuar nga viti 2015 dhe të obligueshme për zbatim nga të gjithë punonjësit e organizatës.

Së fundmi, ekzistojnë rregullore dhe procedura, që kanë të bëjnë me Financat dhe TI në veçanti, që rregullojnë procedurat organizative brenda korporatës. Gjatë vitit 2022 janë hartuar/ose filluar te zbatohen disa rregullore dhe udhëzime.me ndikim në funksionimin e mirë të qeverisjes korporative.

Kultura e menaxhimit të rrezikut

Rreziku në organizatë duhet parë si një "kulturë" e ngulitur në proceset, strukturat dhe njerëzit e organizatës. Duhet të ketë ndërgjegjësim nga drejtuesit e lartë deri në fund të strukturës, jo vetëm në politika apo struktura, por në nivelin e vlerave thelbësore, qëndrimeve dhe normave të sjelljes, të grupeve dhe individëve në organizatë.

Për këtë qëllim roli i Auditimit të brendshëm në rishikimin e procesit të brendshëm të menaxhimit të rrezikut është i lartë dhe i nevojshëm për të arritur këtë qëllim. KEK gjatë vitit 2022 nuk kishte auditime të procesit. Megjithatë planifikohet, që pas rishikimit të planit vjetor të ZAB ose me kërkesë të veçantë, të auditohet procesi i menaxhimit të rrezikut në KEK.

Përkrahja për komunitetin

Gjate vitit 2022 nuk janë financuar projekte për komunitetin, megjithatë draft Proceduara Standarde Operative (PSO) për këtë çështje është përfunduar dhe se shpejti do të dërgohet për miratim. Lidhur me këtë, pas miratimit te PSO, në bashkërendim me DE-DSK dhe KE do të vendoset për projektet e komunitetit për vitin 2023.

Funksionimi i kontrolleve të brendshme

Sistemi i kontrolleve të brendshme dhe ndarja e detyrave

KEK ka të implementuara sisteme të kontrollit të brendshëm që mundësojnë shmangien e konfliktit të interesit dhe ndarjen e detyrave në atë mënyrë që, ekzekutuesi i një aktiviteti dhe aprovuesi nuk mund të jenë i njëjti person. Këto janë të rregulluara me kodin e punës, rregulloren për aprovim buxheti dhe kontroll të shpenzimeve, rregulloren për menaxhim të rrezikut, si dhe rregullore dhe procedura të tjera operative të impelementuar në përputhje me ligjet e aplikueshme në vend.

Menaxhimi financiar dhe kontrolli

Menaxhimi financiar ka të bëj me forcimin e performancës së organizatës për të siguruar një vendimmarrje më të mirë, shërbime më të mira dhe vlerë më të mirë për paratë. Menaxhimi financiar nënkupton edhe sigurimin që resurseve, d.m.th., stafi, asetet dhe buxhetet përdoren në mënyrë efikase, efektive dhe ekonomike. Po ashtu, përfshinë planifikimin e punës dhe atë financiar, buxhetimin dhe raportimin dhe përfshinë parimet e transparencës dhe llogaridhënies përmes të cilave individët e pranojnë përgjegjësinë për veprimet e tyre. Gjatë vitit 2022, në financat e korporatës- departamentin e kontabilitetit, janë angazhuar katër punonjës të ri në bazë të konkursit publik. Me çka synohet të rritet performanca e korporatës me mbulimin e fushave vakant dhe me sjelljen e përvojave nga jashtë.

Sfidat në menaxhimin financiar

Përgjatë vitit 2022, janë kërkuar ose bërë rishikim i proceseve për përmirësim të menaxhimit dhe janë rregulluar disa funksione të brendshëm me qëllim arritjen e objektivave të menaxhimit financiar të korporatës, duke respektuar kërkesat ligjore dhe me nivel të përshtatshëm të etikës profesionale.

Korporata Energjetike e Kosovës është e ekspozuar gjatë vitit 2022, ndaj mundësisë së gabimeve të procesimit dhe të raportimit financiar, ku në disa raste, janë identifikuar gabime të procesimit e lëndëve për pagesë ose në proces të regjistrimeve kontabël. E varur nga shumë faktorë. Aktualisht KEK është në proces të implementimit të modulit të inventarit në ERP. Ku sfidë ka qenë mungesa e stafit, mungesa e trajnimeve, mungesa e mirëmbajtjes së ERP, etj.

Po ashtu, rishikimi funksional i skemës organizative të KEK, ka shkaktuar vonesa në implementimin e suksesshëm të komplet sistemit ERP në të gjitha modulet (ka ende aktivitete për futjen në përdorim të modulit të blerjeve dhe inventarit) e që është nevojë e KEK për avancim dhe rritje të performancës, e shprehur në draft- raportin e konsulentit të pavarur për rishikimin funksional të skemës organizative të KEK, i cili ka rekomanduar edhe avancime dhe modernizime të tjera në fushën e IT. Këto përmirësime kanë si synim zvogëlimi e gjasave të gabimeve të procesimit si dhe rritjen e transparencës përmes ofrimit të informatave të sakta dhe ne kohë reale që mundësojnë edhe kontroll efikas dhe gjithëpërfshirës të regjistrimeve, transaksioneve dhe raporteve financiare. Megjithatë, rreziqe evidente mbesin në këtë kontekst si rezultat i mungesës së stafit dhe problemeve të lidhura me çështje të kompetencës së stafit ekzistues gjatë vitit 2023.

Zyrtari i për shmangien e konfliktit të interesit

Gjatë vitit 2022, KEK ka emëruar një zyrtar për të kryer aktivitetet në pajtim me Ligjin për Parandalimin e Konfliktit të Interesit në Ushtrimin e Funksionit Publik, i cili ka realizuar gjithsej 4 aktivitete në bazë të informatave të pranuara. Në një rast lidhur me punësimet ka pas pezullim të lëndës së rekrutimit dhe lënda është përcjell në prokurori. Në dy raste janë hedhur poshtë duke mos u vlerësuar si konflikt interesi dhe një është në proces.

Zyra e Auditimit të Brendshëm

Zyra e Auditimit te Brendshëm ne KEK është e themeluar në bazë te Ligjit 06/L-021 dhe Ligjit të Ndërmarrjeve Publike 03/L-087 si njësi e pavarur e Auditimit të Brendshëm në vartësi të drejtpërdrejtë të udhëheqësit të subjektit të sektorit publik. Auditimi i Brendshëm ka pavarësi funksionale nga menaxhmenti pasi që i përgjigjet Komisionit të Auditimit të Bordit të Drejtoreve.

Sipas skemës organizative të Auditimit të Brendshëm e cila ka qenë në fuqi deri në fund të vitit 2022, janë te paraparë 16 auditor të brendshëm duke përfshirë edhe Drejtorin, të cilët kanë kryer auditime duke u bazuar në planin vjetor të aprovuar nga Komisioni i Auditimit të Brendshëm dhe në disa raste edhe me kërkesa të veçanta, të cilat mund te vijnë nga Komisioni i Auditimit, Bordi i Drejtoreve apo Menaxhmenti.

Gjatë vitit 2022 periudhe Auditimi i Brendshëm ka hapur gjithsej 34 raste, prej të cilave 27 kanë qenë të bazuara në planin vjetor kurse 7 janë kryer në bazë të kërkesës. Gjatë vitit 2022 kemi pas ulje të rasteve me kërkesë në raport me vitin 2021 (nga 10 kërkesa në vitin 2021 në 7 kërkesa në vitin 2022).

Gjatë kësaj periudhe Auditimi i Brendshëm ka arritur që të përfundoj 23 raste ku janë përpiluar draft raportet dhe pas mbajtjes së takimeve pajtuese, kanë kaluar në raporte finale. Ndërsa 6 raste janë përfunduar nga ana e auditimit dhe janë draftuar por nuk janë mbajtur takimet pajtuese (pasi që nuk janë organizuar nga ana e menaxhmentit), 2 raste janë pezulluar dhe 3 rast janë në proces të cilat pritet të përfundojnë në fillim të vitit 2023.

			Rekomandime	
Numri i rasteve	Plan Vjetor	Kërkesë	Përmirësim Procesi	Masë Disiplinore
34	27	7	91	2

Gjate kësaj periudhe pos aktiviteteve te rregullta kemi pasur edhe bashkëpunime me organet rendit për trajtimin e rasteve të ndërlidhur a me aktivitetet e ZAB, si dhe është asistuar në punën e Auditorit të ZKA.

Zyra Ekzekutive për Përputhshmëri Institucionale dhe Organizative (ZEPIO)

Në kuadër të KEK me vendim të BtD operon edhe ZEPIO, e cila gjatë vitit 2022, nga e cila janë zhvilluar kontrolle të shumë aktiviteteve në të gjitha divizionet/zyrat ekzekutive të KEK-ut, nga të cilat aktivitete kanë rezultuar 37 raporte me rreth 200 rekomandime. Aktivitetet e kësaj zyre janë fokusuar në përputhshmërinë ligjore të dokumentacionit nga inicimi i kërkesës për blerje, liferimet dhe deri te implementimi i kontratave dhe menaxhimin e tyre, respektimin e rregulloreve të brendshme, Ligjit të Prokurimit Publik dhe ligjeve tjera në fuqi. Gjithashtu, ZEPIO ka realizuar kontroll ad-hoc bazuar në informacioneve nga tereni, kontrolle me urdhëresë nga KE/Menaxhmenti, si dhe kontrolle të realizimit të planit të riparimeve të blloqeve dhe funksionimit të departamenteve të KEK-ut gjatë implementimit të kontratave. Kontrollet e ZEPIO-së kanë qenë të llojit Hetimor/Parandalues/Rutinor dhe Direktiv.

Duhet potencuar se në kuadër të ZEPIO-së është edhe Zyrtari Përgjegjës për Sinjalizim.

Po ashtu, duhet potencuar se raportet e ZEPIO's dhe në veçanti kontrollet ex ante kanë pasur ndikim të drejtpërdrejte në ngritjen e efiçencës. Për më shumë, raportet si rezultat i kontrolleve kanë pasur dhe kanë ndikim të drejtpërdrejtë në përmirësimin e procesit të punës dhe në ngritjen e përputhshmërisë organizative dhe institucionale.

Përmbledhja e të gjitha procedurave gjyqësore

Kompetencat për çështjet ligjore ne KEK i mbulon Zyra Ligjore. Në kuadër të Zyrës Ligjore funksionojnë dy departamente; Departamenti Ligjor për të gjitha llojet e kontesteve gjyqësore dhe Departamenti për Pronë dhe Kontrata Komerciale duke përfaqësuar Korporatën për të gjitha çështjet juridike duke u mbështetur në legjislacionin e aplikueshëm në fuqi dhe aktet e përgjithshme normative të KEK -ut. Rol më rëndësi është mbajtja e evidencës apo (regjistrimit) në mbrojtjen juridike të pronës së patundshëm të KEK Sh.a. njëkohësisht pronën të njësive të dala jashtë KEK sh.a. (shoqëritë aksionare të formuara në pronën e KEK sh.a) tani në raporte kontaktuese.

Në Zyrën Ligjore gjatë periudhës Janar-Dhjetor 2022 janë regjistruar gjithsejtë 60 padi të reja (civile dhe penale dhe ekonomike) shuma e përgjithshme e të cilave sillet rreth 277,423.81€. Numri i padive të palëve kundër KEK-ut arrin në 60 lëndë.

Në segmentin e Aktgjykimeve gjatë periudhës Janar-Dhjetor 2022 janë regjistruar gjithsejtë 194 lëndë (shkallës së Parë, Dytë dhe Supreme) prej tyre 155 kanë rezultuar në favor të KEK-ut kurse 92 në favor të palëve. Aktgjykimet që u ekzekutuan janë gjithsejtë 117 në vlerë prej 697,857.99€.

Janë zhvilluar 577 seanca gjyqësore, janë përgatitë 192 Parashtresa të ndryshme (Përgjigje në Padi, Ankesa, Prapësime etj).

Departamenti i pronës: Departamenti i pronës, gjatë kësaj periudhe ka bërë përmirësimet e dokumentacionit sipas sugjerimeve të Departamentit të Shpronësimit pranë Ministrisë së Mjedisit Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës (MMPHI) për projektin 129 HA.

Janë zhvilluar procedurat e nevojshme deri te nxjerrja e vendimeve përfundimtare të shpronësimit nga qeveria e republikës së Kosovës për zonën 129 HA, dhe janë proceduar pagesat lidhur me këto prona në xhirollogari të banorëve apo në xhirollogarinë e mirëbesimit të hapur për këtë qëllim në Bankën Qendrore të Kosovës.

Po ashtu ka dorëzuar elaboratin e shpronësimit me kërkesë për fillimin e procedurave të shpronësimit Departamenti i pronës pranë ZL, ka parashtruar kërkesë për e procedurave të shpronësimit për sipërfaqen prej 20.58 Ha për projektin e paneleve solare, ka përgatitur bashkë me DPQ propozimin për fillimin e procedurave të zhvendosjes për zonën 72 HA dhe zonën e Hadës së re. Gjatë periudhës Janar – Dhjetor 2022, Departamenti i pronës ZL ka proceduar kërkesat për ndryshimin e të dhënave ne KK Obiliq, të pronave të shpronësuara dhe kompenzuara si dhe ka përfaqësuar në seancat gjyqësore te rastet kur palët nuk janë pajtuar me shumat e caktuara nga Ministria e Financave në procedurë të shpronësimit.

Transaksionet e Konsiderueshme

Kontratat e nënshkruara nga KEK me vlerë >500K Euro	**2022**
Dizajni, furnizimi dhe kryerja e punëve lidhur me dilatimet e kaldajave B1 dhe B2 në TC Kosova B	15,226,507
Riparimi kapital i njësisë A5 në TC Kosova A LOT 1 Riparimi kapital i turbinës dhe gjeneratorit	5,136,229
Furnizim me lëndë djegëse për kaldajë – MAZUT(Fuel Oil 1.0%)	2,154,697
Furnizim me shirit transportues	1,721,502
Furnizimi me pjesë ndërrimi dhe servisimi i mekanizmit Liebherr	1,380,600
Ruajtja dhe sigurimi I objekteve të KEK - kontratë 6 mujore	1,340,000
Transporti i punëtorëve të KEK-ut; - Prishtina, Podujevë dhe Ferizaj,- Mitrovicë dhe Vushtrri	1,209,370
Sigurimi shëndetësor për punëtorët e KEK sh.a.	890,089
Furnizim me kamion transportues - Damp	743,792
Mbështetje në mirëmbatje të DCS-it në TC B për vitin 2022	693,561
Furnizim me rrëshirë	668,682
Liferimi,montimi dhe lëshimi ne pune i transformatorit 40 MVA 110 6.3 KV	568,101
LLOT 3- Furnizim me pllaka të derdhura për mullinjë në TC Kosova A;	505,918
Gjithsej	**32,239,047**

Në kuadër të këtyre transaksioneve ne tabelën e mëposhtme janë përfshire disa nga transaksionet më të rëndësishme, për kontrata (operative dhe kapitale) të nënshkruara gjatë vitit 2022, për të cilat transaksionet kanë filluar ose janë në proces, pa marrë parasysh realizimin e tyre.

Raportet me KPMM dhe Institucionet tjera

Me rritjen e vazhdueshme të performancës financiare KEK, pashmangshëm janë rritur obligimet ndaj të autoriteteve licencuese si ZRRE dhe KPMM, por edhe ndaj ATK. Si dhe të shlyej detyrimet e veta ndaj financuesit të vetëm për projektet investive afatgjata. Këto detyrime kapin vlerën e € 54.6 milion, e të cilat në raport me vitin paraprak janë më të mëdha për 8%.

Gjatë vitit 2022 KEK kishte rritje të shpenzimeve për Tantiemën, e cila gjatë vitit 2021, në përputhje me nenin 58 të Ligjit për Miniera dhe Minerale Nr. 03/L-163 i plotësuar/ndryshuar me Ligjin Nr. 04/L-158, rimëkëmbjen ekonomike, KEK-u është liruar nga detyrimi për pagesën e rentës minerare për muajt 01 Janar deri Maj 2021. Megjithëse, kishte rritje prej 69% në krahasim me vitin paraprak, ajo ishte në përputhjeje me vlerësimet buxhetore të vitit dhe me planin e eksploatimit të minierës. Kalkulimi dhe pagesa e rentës minerare, bëhet në bazë të raporteve periodike, për të cilat përgatiten dhe dorëzohen raporte të rregullta sipas kërkesave ligjore në KPMM, përfshirë pasqyrat financiare.

KEK ka kredi ndaj Ministrisë së Financave të cilën e paguan në afatet ë rregullta dhe në dy këste vjetore sipas marrëveshjes së ri-programimit të borxhit me MF të vitit 2015. Po ashtu, gjatë vitit 2020 KEK ka gjeneruar të ardhura neto prej € 107.1 milion, të cilat rezultojnë me shpenzime për tatime në vlerë prej € 13.6 milion.

Institucioni	Lloji i shpenzimit/detyrimit	2022	2021	≠ vlerë	≠ përqindje
KPMM	Tantiema/ taksa e linjitit	(25,071)	(14,794)	10,277	69%
MF	Interesi	(2,967)	(3,628)	(661)	-18%
MF	Kthimi Huazimit	(12,026)	(12,627)	(601)	-5%
MF	Dividend	-	(10,000)	-	-
ATK	Tatimet ne te ardhura të korporatave	(13,625)	(8,045)	5,580	69%
ZRRE	Taksa vjetore e licencës	(881)	(1,387)	(506)	-36%
Gjithsej		**(54,570)**	**(50,481)**	**(4,089)**	**8%**

Sfidat dhe mundësitë për të ardhmen

Gjatë vitit 2022, rreziqet e shtuara nga kriza energjetike kanë shtuar edhe mundësitë për KEK. Pas gjithë zhvillimeve të krizës rritja e kapaciteteve gjeneruese u bë e domosdoshme për vendet në mënyrë që të ulin varësinë nga importi i energjisë. Këtu KEK-u, mund ta mendoj më të lehtë realizimin e projekteve për rritjen e kapaciteteve të reja gjeneruese me pronësi nga KEK mund të jenë më lehtë të realizueshme sa i përket arsyetimeve dhe duke qenë në përputhje me kërkesat për ndotjen e ambientit. Disa nga mundësitë nga situata aktuale e KEK dhe në tregun e energjisë, janë:

- forcimi i bashkëpunimit në bursën shqiptare të energjisë mund të lehtësojë detyrimet e ardhshme të Kosovës ndaj taksave të ndryshme për ambientin dhe të rris sigurinë e furnizimit.
- Rritja e mëtejme e çmimeve në bursa ka efekt pozitiv në të hyrat nga eksporti i energjisë së realizuar nga KEK.
- Rritja e mëtejme e çmimeve në bursa ka efekt pozitiv në të hyrat nga eksporti i energjisë së realizuar nga KEK.
- Përkundër që minierat e KEK qëllim primar kanë prodhimin e thëngjillit për nevoja të termocentraleve të veta KEK e ka pas të planifikuar shitjen e thëngjillit. Shitja e thëngjillit jashtë vendit, me çmim 45€/Ton (mbi çmimin e buxhetuar i cili ishte 28€/Ton), është një mundësi që KEK të siguroj të ardhura shtesë për investime strategjike. Kjo është e mundur, të vazhdohet në përputhje me kohën e ndalesave të gjata për remonte dhe ri-vitalizim të njësive gjeneruese të termocentraleve.
- Në rast të përkeqësimit të situatës në realizimin e buxhetit sidomos tek pjesa e të hyrave KEK mund të shfrytëzoj të drejtën e shtyrjes së pagesës së rentës minerare sipas ligjit për miniera dhe minerale. Vlera e planifikuar e tantiemës për vitin 2023 është € 36.01 milion.
- KEK ka fituar në shkallë të parë në procedurë gjyqësore kontestin ndaj ATK për kontrollet për periudhën 2010 për padinë në total për 11 milion KEK pritet të inkasoj rreth € 4.5 milion

Sfidat e korporatës përafërsisht mbeten të njëjta me ato të viteve paraprake dhe ato ndikohen nga faktorët natyror (kushtet e ndryshme atmosferike), planifikimi jo i mirë, dhe pamjaftueshmëria buxhetore, pamundësia e çasjes në burime të jashtme financimi, etj. Disa nga sfidat kryesore me të cilat KEK do të ballafaqohet në të ardhmen e afërt mund të listohen si vijon:

- KEK është në proces të draftimit të strategjisë së vet korporative e cila duhet të jetë në përputhje me strategjinë qe Qeverisë së Kosovës për Energjinë. Kjo hap rrugën për definimin e një sërë procesesh të cilat tashmë një kohë të gjatë janë identifikuar si të nevojshme si psh. definimi i statusit të TCA dhe investimet e nevojshme në të.
- Plani i investimeve në minierën e re, duhet të shqyrtohet menjëherë pas strategjisë së KEK për të përcaktuar procesin e zhvillimit të minierës pas vitit 2027/2028, kur në bazë të planit xehetar pritet të përmbyllet cikli jetësor i minierës ekzistuese.
- Ristrukturimi i korporatës sipas skemës së re organizative të KEK sha.
- Plotësimi i nevojave të korporatës për resurse humane, si dhe zëvendësimi me kohë i vendeve vakant për të rrezikuar operimet e biznesit.
- Projektet e ardhshme të energjisë së ripërtrishme. KEK është në fazë të rëndësishme të investimeve në energji të ripërtrishme. Etj .
- Vazhdimi i rritjes së çmimeve, përbën rrezik të përkeqësimit të situatës për tregun e energjisë elektrike në vend. Kjo do të kishte pasojat e veta në biznesin e KEK, duke rritur rrezikun e kreditimit, dhe vonesa në arkëtimin e faturave të rregullta.

➢ Përkundër aktiviteteve për përmirësimin e ambientit, për KEK mbetet sfidë financimi i vazhdueshëm në përmirësimin (zvogëlimin) e ndotjes minimale të ambientit, ku kërkohet investime.

➢ Mosrealizimi i investimeve kapitale në kohë dhe me cilësi sfidojnë stabilitetin e prodhimit të energjisë.

Fare në fund, pavarësisht sfidave, menaxhmenti i KEK-ut është i obliguar dhe përgjegjës të siguroj realizimin e qëllimit të korporatës për realizim stabil të prodhimit të energjisë i me kosto sa më të ulët dhe me ndikim minimal në ndotjen e ambientit.

Struktura Organizative KEK Sh. A

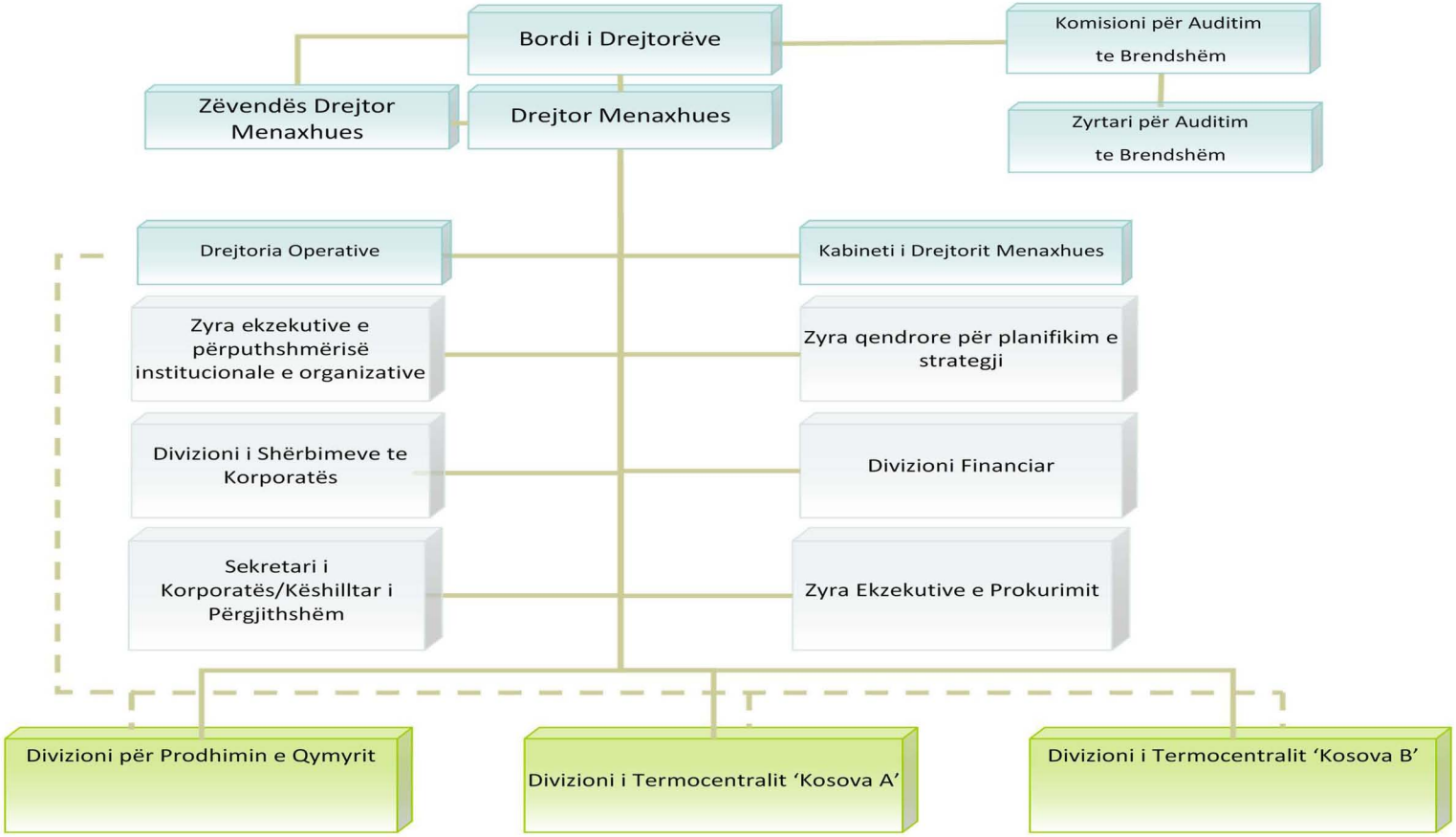

Pasqyrat Financiare

Për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2022

Bilanci i Gjendjes

Në '000 euro	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021	01 Janar 2021 ri	≠ ne vlere	≠ ne %
PASURITË					
Pasuritë afatgjata					
Prona, impiantet dhe paisjet	232,734	270,902	296,365	(38,168)	-14%
Depozitat ne banka - pjesa afatgjate	96,900	-	-	-	-
Pasuritë e paprekshme	618	848	221	(230)	-27%
	330,252	**271,750**	**296,586**	**58,502**	**22%**
Pasuritë afatshkurtra					
Inventarët	20,831	20,289	19,841	542	3%
Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera, neto	77,954	54,677	40,850	23,277	43%
Paraja në dorë dhe në bankë	97,127	112517	67928	(15,390)	-14%
Depozitat ne banka - pjesa afatshkurter	48,500	-	-	-	-
Të arkëtueshme të shtyera për energjinë	2,313	-	-	-	-
	246,725	**187,483**	**128,619**	**59,242**	**32%**
GJITHSEJ PASURITË	**576,977**	**459,233**	**425,205**	**117,744**	**26%**
EKUITETI DHE DETYRIMET					
Ekuiteti i aksionarëve					
Kapitali aksionar	25	25		-	
Rezervat	198,472	197,848	197,467	624	0.3%
Humbjet e akumuluara	114,208	9,091	-20,086	105,117	1156%
Gjithsej ekuiteti i aksionarëve	**312,705**	**206,964**	**177,381**	**105,741**	**51%**
Detyrimet					
Detyrimet afatgjata					
Huazimet - pjesa afatgjatë	115,380	126,767	138,154	(11,387)	-9%
Grantet e shtyera	8,211	10,820	16,156	(2,609)	-24%
Provizionet	56,193	55,677	48,561	516	1%
Detyrimet e tatimit të shtyrë	9,648	10,770	10,820	(1,122)	-10%
	189,432	**204,034**	**213,691**	**(14,602)**	**-7%**
Detyrimet afatshkurtra					
Huazimet - pjesa afatshkurtër	12,026	12,015	12,051	11	0.1%
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	21,455	7,522	13,799	13,933	185%
Tatimi mbi të ardhura i pagueshëm	7,759	4,569	613	3,190	70%
Grantet e shtyera - Importi i Energjisë	27,012	16,648	-	10,364	62%
Shpenzimet akruale	6,587	7,481	7,645	(894)	-12%
	74,839	**48,235**	**34,108**	**26,604**	**55%**
Gjithsej detyrimet	**264,271**	**252,269**	**247,799**	**12,002**	**5%**
GJITHSEJ EKUITETI DHE DETYRIMET	**576,977**	**459,233**	**425,180**	**117,744**	**26%**

Pasqyra e të ardhurave

Në '000 euro	2022	2021	≠ ne vlere	≠ ne %
Shitjet	283,517	216,607	66,910	31%
Të hyrat nga grantet	22,245	8,688	13,557	156%
Të hyrat tjera	2,199	1,352	847	63%
	307,961	**226,647**	**81,314**	**35.9%**
SHPENZIMET OPERATIVE				
Zhvlerësimi dhe amortizimi	-48,462	-57,278	8,816	-15%
Shpenzimet e personelit	-47,027	-50,728	3,701	-7%
Energjia elektrike dhe komunalitë	-53,025	-26,614	-26,411	99%
Kostot e mirëmbajtjes	-3,888	-4,546	658	-14%
Materialet dhe furnizimet	-4,963	-4,091	-872	21%
Shpenzimet e linjitit	-25,071	-14,792	-10,279	69%
Provizionimet për shlyerjen e inventarit	-216	-1,353	1137	-84%
Humbjet nga zhvlerësimi/Lirimi i të arkëtueshmeve tregtare dhe të tjera	-4,500	-3,647	-853	23%
Ndryshimi në provizione	423	-6,507	6,930	-107%
	2,367	-		
Shpenzimet e tjera operative	-6,551	-6,619	68	-1%
	-190,913	**-176,175**	**-14,738**	**8%**
Fitimi nga operacionet	**117,048**	**50,472**	**66,576**	**132%**
Te hyrat / (Shpenzimet financiare), neto	1,694	-3,250	4,944	-152%
Fitimi para tatimit	**118,742**	**47,222**	**71,520**	**151%**
Shpenzimet e tatimit në fitim	-13,625	-8,045	-5,580	69%
Fitimi neto për vitin	**105,117**	**39,177**	**65,940**	**168%**
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse për vitin				
Zërat që nuk do të riklasifikohen në fitim dhe humbje				
Efekti i tatimit të shtyer në rivlerësimin	624	381	243	64%
e pronës, impianteve dhe pajisjeve	-	-	-	-
	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	**105,741**	**38,796**	**66,945**	**173%**

Rrjedha e parasë së gatshme

(në EUR '000)	2022	2021
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative		
Fitimi neto para tatimit	118,742	47,222
Rregullimet për zërat jomonetar		
Zhvlerësimi dhe amortizimi	48,462	57,278
Amortizimi i granteve	-22,245	-8,688
Të hyrat nga interesi	-5,600	-375
Shpenzimet e interesit	3,906	3,625
Provizionimi i borxheve të këqija	4,500	3,647
Provizionimi për kostot e mjedisit dhe pensioneve	-423	6,507
Provizionimi për shlyerjet/kthimet e inventarëve	216	1,353
Shlyerja direkte e pasurive të tjera		-
Shlyerja e pronës, impianteve dhe paisjeve	44	139
Fitimi para ndryshimeve në pasuritë dhe detyrimet operative	**147,602**	**110,708**
Inventarët	-758	-1,801
Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera	-24,490	-17,097
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	13,040	-6,441
Paraja e gjeneruar nga aktivitetet operative	**135,394**	**85,369**
Interesi i arkëtuar		-
Interesi i paguar	-2,956	-3,054
Tatimi mbi të ardhura i paguar	-10,933	-3,758
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet operative	**121,505**	**78,557**
Paraja nga aktivitetet investive		
Blerja e pronës, impianteve dhe pajisjeve dhe pasurive të paprekshme	-10,108	-32,581
Zvogëlim/(Rritje) në depozita	-145,400	-
Paraja (e përdorur) në aktivitetet investive	**-155,508**	**-32,581**
Paraja nga aktivitetet financiare		
Grantet e pranuara për importin e energjisë	30,000	20,000
Dividenda e paguar	-	-10,000
Pagesa e huazimeve	-11,387	-11,387
Paraja (e përdorur) në aktivitetet financiare	**18,613**	**-1,387**
Ndryshimi neto në para dhe ekuivalentët e parasë	**-15,390**	**44,589**
Paraja dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit	**112,517**	**67,928**
Paraja dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit	**97,127**	**112,517**

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet

(në EUR '000)	Kapitali aksionar	Rezervat	(Humbjet)/Fitimet e akumuluara	Gjithsej
Gjendja më 01 Janar 2021	**25**	**568,784**	**-391,403**	**177,406**
Gjendja e riparaqitur me 01 Janar 2021	**25**	**197,467**	**-20,086**	**177,406**
Transaksionet me pronarët	-	-	-	-
Dividenda e paguar	-	-	-10,000	-10,000
Transaksionet me pronarët	**-**	**-**	**-10,000**	**-10,000**
Fitimi i vitit	-	-	39,177	39,177
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	**-**	381	-	381
Gjithsej të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	**-**	**381**	**39,177**	**39,558**
Gjendja më 31 Dhjetor 2021	**25**	**197,848**	**9,091**	**206,964**
Gjendja më 01 Janar 2022	**25**	**197,848**	**9,091**	**206,964**
Transaksionet me pronarët	-	-	-	-
Transaksionet me pronarët	**-**	-	-	-
Fitimi i vitit	-		105,117	**105,117**
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	**-**	624		624
Gjithsej të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	**-**	**624**	**105,117**	**105,741**
Gjendja më 31 Dhjetor 2022	**25**	**198,472**	**114,208**	**312,705**